

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre . . . 8 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 „ — „

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 frt 50 kr.

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . 12 frt — kr.
Negyedévre . . . 3 „ — „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apácza u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, október 22.

Alkotmányosságunk.

Mindenki úgy beszél, ahogyan tud. Bánffy Dezső báró, Magyarország ez idő szerinti miniszterelnöke is. Ha sejténé mik a kötelességei egy alkotmányos állam miniszterelnökének az országgyűléssel szemben, az ellenzék eme nyílt, világos kérdéseire: mi lesz akkor, ha a gazdasági kiegyezés Ausztriával alkotmányos úton nem lesz megköthető? külön vámterület lesz-e Magyarország vámsorompókkal? emelve lesz-e a mi kvótánk? stb., megadná a feleletet egyenesen, férfias nyíltsággal. — Példát vehetne e tekintetben Bilinskytől, aki határozottan kijelentette a Reichsrathban, hogy ami jövedelmet Ausztria elveszített a fogyasztási adók átutalása révén, azt meg kell nyernie a kvóta felemelésében, — mert különben nem lesz kiegyezés.

Bánffy azonban kijelenti, hogy öt könnyelmű nyilatkozatokba nem lehet beugratni; a parlamentarismus elve, hogy a többség akarata érvényesüljön, nem pedig a kisebbségé; ő a többség vezére és ő tudja, hogy mit akar, de azt az ellenzék kedvéért nem hajlandó elárulni: ergo nem nyilatkozik. És a többség, melyre Bánffy úr ezen kijelentésével oly büszkén hivatkozik, frenetikus tetszésben tör ki a providenciális államférfiu bölcse ség emez újabb megnyilatkozására.

Talán a többség tudja, hogy vezérének mik a tervei a jövőre nézve? Dehogy tudja! — A többséget éppen oly teljes tájékozatlanságban tartja a kormány a jövőt illető terveire nézve, mint az ellen-

zéket. Miért éljenez tehát és miért követi vakon vezéré, azt sem tudva, hová vezetetik?! Logikai indokolását ezen jelenségek hasztalanul keresnök.

De talán mégis! A mai többség nem a nemzet szabad akaratából ül a parlamentben. Bánffy teremtette a maga képeére és hasonlatosságára. A kitől tehát létét nyerte, annak engedelmeskedni első és bizonyára egyedüli feladatának is tartja. Szólhat hozzá Apponyi vagy bárki más az angyalok nyelvén is, nem tudja, nem akarja megérteni: süketek az ő fülei minden egyéb, s csak urának parancsát hallja meg. Kénytelen vele szegény, mert hiszen a ki létrehozta, meg is tudja semmisíteni. Ha megpróbálná saját fejével is gondolkodni, ha gondolkozásának logikája ellentétbe hozná őt urával, megteremtőjével, mi következnek akkor? — Az országgyűlés feloszlata, új választások, ezek során a renitens elemek proskribálása, szolgálatkészebb új többség megteremtése.

És ez nem is lenne olyan nehéz! Ma már Magyarországon — hála a liberalizmus harmincz éves uralmának — oly nagy a politikai demoralizáció, annyira megvesztegethetők és megfélemlíthetők a választók, hogy nem lehet képzelní oly kormányt, mely magának óriási többséget ne tudna összehozni szabadnak csufolt választás útján, ha egy kissé szorosán fogja a gyeplőt. A többség pedig nagyon jól tudja ezt, mert hiszen ott volt saját megszületésénél. Lehet-e tehát rossz néven venni tőle, ha így okoskodik: Ha én revitenskednék is, engedelmességre kész többséget a kormány mindig tud teremteni magának. Miért ne engedelmeskedjem

tehát én, mikor így legalább én huzhatom ennek hasznát is? Minek gondolkozzam? Gondolkozik én helyettem uram és megteremtőm Bánffy. Hogyan és mit tervez? ahhoz nekem semmi közöm. Ő hozott ide; ő tudja, hogy mi a teendőm. Én csak várom parancsait, hogy ezeknek engedelmeskedjem. Ez a rendeltetésem, ezért jöttem létre.

Büszkén hirdetett ezredéves alkotmányunkkal ma tehát már ott vagyunk, hogy egy ember kezében van letéve minden hatalom. Valóságos gúny tehát a mai viszonyok között azt állítani, hogy Magyarország alkotmányos állam, melyben a nemzet maga intézi sorsát. Nem alkotmányosság a mi parlamenti életünk, hanem önkényuralom, még pedig annál veszedelmesebb, mert az alkotmányosság álarczát öltötte magára.

Ha valamely nemzetet önkényuralom alá hajt egy kiváló lángész, magához ragadva minden hatalmat: azt még meg lehet érteni. Ez a lángésznek, a mindenkit elbűvölő nagyságnak diadala. Ilyen abszolutizmust láthattunk a művelt, szabadságszerető Franciaországban is a Napoleoni uralom alatt. De hogy Magyarországon ez idő szerint valóságos diktatori szerepet tud játszani egy Bánffy Dezső báró, híjával minden zsenialitásnak, s valóságos guny tárgyává téve a parlamentárizmust: ezt megérteni nem, csak sajnálni lehet.

Pedig a mi alkotmányosságunk ma lényegében nem egyéb, mint Bánffy diktatúrája. Ő a diktátor, s az általa megteremtett többség tagjai, az ő pretoriánusai.

... f.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Becsület és szerelem.

Kedves Nagysád!

Itt fekszik előttem ibolyaillatos, divatos papírra irt levele: Sokszor elolvastam e finom, nőies vonású sorokat s mennél többször olvasom, annál jobban gondolkodóba ejt. Mikor először végigfutottam rajta, megvallom őszintén, — mosolyogtam. Azt hittem, hogy csak egy unatkozó asszony pillanatnyi szeszélye mosolyog elő a sorok közül. Aztán elolvastam újra és újra s úgy vettem észre, hogy érdemes gondolkodni sorai fölött. Sőt végül kénytelen voltam megvallani, hogy nagyon is kényes kérdésre vár tőlem feleletet.

Azt kérde tőlem, vajjon egy asszony szerethet-e idegen férfit rajongó, erős szerelemmel s vajjon ez az asszony becsületes asszony-e?

Tőlem vár választ, mint olyantól — a mint írja, — ki ismeri az asszonyi sziveket, ismeri a szerelem mindenféle váriációját.

Abban egy kicsit igaz van, hogy ismerem az asszonyokat, már amennyire ismerni lehet őket. De hogy kérdésére tudok-e kielégítő választ adni, — azt majd' itélje meg saját maga.

Sokat gondolkodtam e tárgyról. Találtam rá nagyon sokféle választ. De nem akarok

problematikus fejtegetésekbe bocsátkozni. Hátha unalmas lennék s kegyed bájos Nagysád unottan dobná félre levelemet s ostoba tökfilkónak tartana. Ezt pedig szeretném elkerülni. De másrészt nem akarnék adós maradni a felelettel sem. Így hát megcsalom magat. Nem felelek egyenesen e kérdésére, hanem leírok önnek egy történetet. Egy szerelmes fiatal asszony rövid históriája az egész. Nem tudom, meg fogja-e érteni belőle válaszomat, de legalább meg van az a reményem, hogy el fogja olvasni levelemet, már csak azért is, mert asszonyról lesz szó benne, a ki szeret lelkének egész erejével, — tán úgy éppen, mint ön, — bájos Nagysád.

* * *

A szép, viruló Bojár Mártha egyedül ült a kerti lugasban. Aczélkékes nagy szeméit csillogó, nedves fátyol takarta, finom metszésű, piros ajkai idegesen rángatóztak, keble lázasan pihegett. Egész valóján meglátszott, hogy valami erős izgalom tartja fogva. Idegesen tépdeste a lugasba behajló orgonavirág fehér szirmait. Majd egyszerre csak megindult a könnye s a szép leány odaborult az asztalra s zokogni kezdett. Sokáig sirt. Aztán lassan fel-emelte könnytől halmazatos arczát, végigsimította fehér homlokát, mintha egy kínos, gyöttrő gondolatot akart volna kiűzni fejéből. Felkelt s kilépett a kertbe. Szórakozottan ment előre a kavicsos úton s csak akkor rezzent

föl, mikor a kastélyhoz ért s anyja szavát hallotta:

— Mártha, hol voltál eddig? Tudod, hogy beszélnem kell veled, hogy várom válaszodat.

A leány anyjára emelte nagy, melegfényű szeméit s valami lassu, szomoruan rezgő hangon válaszolt.

— Tudom anyám, hogy válaszomat várod. Hisz' ezen a feleleten járt a gondolatom, az az egy szó, mit ki kell mondanom, gyötörte s gyöttri most is a lelkem és érzem, tudom, hogy nem vagyok képes kiejteni azt az egy szót. — Édes anyám, nem tudom szeretni Karsait. Becsülöm, tisztelem, de szívem nem az övé, azt más tartja fogva.

Bojárné kissé izgatottan válaszolt leányának:

— Ugyan hagyj föl már ez ostoba sentimentalizmusoddal! Tudom, hogy fejedbe vetted, hogy azt a Bogdán fiut szereted s tán azt hiszed, hogy az a gyerek viszonzszeret. Ostobaság! Hisz feléd sem néz, még csak egy sornyi levelet sem irt, a mióta elment, pedig hova-hamar már egy éve van távol. Verd ki fejedből e fiut s ne szalaszd el a kínálkozó szerencsét. Karsai gazdag, előkelő ember. Szeret téged s boldoggá fog tenni.

— De ha én nem szeretem, — szölt közbe izgatottan Mártha.

— Majd meg fogod szeretni, ha a felesége lesz. Aztán meg atyád is, én is szeretném, ha

A pápa állami civillistája. Ismeretes dolog, hogy a pápai államnak Olaszországba való „bekebelezése” után kárpótlásul évi 3,2000.000 *lira* civillistát biztosítottak törvényileg a pápának, csak hogy ezt — a Vatikán ismeretes magatartása folytán — sohasem vette föl. Nemrég tette közre az olasz nyilvános államadósá-gok kezelésére kiküldött bizottság 1896—97. évre szóló zárószámadását, melyben jelenti, hogy az idejekorán föl nem vett, tehát elvesztett kamatokat leszámítva, a pápának még mindig 60,337.500 *lira* követelése van az olasz államon. Az *Osservatore Romano* ehhez azt a megjegyzést fűzi, hogy az olasz törvények szerint, minthogy a járandóság nem a pápának, hanem a pápaságnak lett biztosítva, a kamatokat nem szabad elévülés címén leszámítani. E szerint XIII. Leo követelése körülbelül 70 millió *lirára* rug.

Mindenesetre érdekes dolog, hogy az olasz kormány már most is kisebbíteni akarja a csak papíron létező összeget, amikor nem kell tartania attól, hogy a szentszék követelni találna a 28 esztendővel ezelőtt a garantiális törvényben biztosított összeget. Vajjon mit tenne az iszonyu deficitekkel küzködő olasz kormány, ha egy szép napon csakugyan követelné tőle a Vatikán a „civillistát”? Vajjon honnét kapna kölcsön 70 millió *lirat*? Szerencsére, nem igen fenyegeti ez a veszedelem Itáliát.

ORSZÁGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, október 22.

Nyílt obstrukció.

A Sándor-utcai tisztelt Házban ma nyíltan kiütött az obstrukció. Eddig csendben folyt a vita a napirendről. Obstrukció volt tényleg ez is, mert maga Horánszky is kijelentette, hogy addig sem indemnyit, sem mást nem tárgyalhatnak, míg a kormány a kiegyezési programról nem nyilatkozik s a törvényes álláspontot el nem foglalja.

Ma hirtelen kitört a nyílt okstrukció. Gajári és Tisza István provokálták. Gajári meg-

neje lennél. Öregek vagyunk már s szeretnők, ha sorsod biztosítva láthatnók.

A leány egy ideig gondolkodott. Aztán mintha eszébe jutott volna valami, határozott hangon szólt anyjának:

— Jól van anyám! Nem fogom elutasítani Karsait, csak előbb beszélni óhajtánék vele négy szem között.

Bojárné mosolygott s aztán egyedül hagyta leányát.

Mártha egyideig anyja után nézett s aztán megfordult, hogy visszatérjen a lugasba, kedvencz helyére. De aztán újra megállt, mert a kerti uton feltűnt Karsai férfias alakja.

Mártha érezte, hogy egész valója megremeg s pir futja be arcát. De aztán megindult a férfi elé. Barátságosan köszöntötte s valami szokatlan izgatott, kissé remegő hangon szólt hozzá:

— Mondja Karsai, szeret maga engem?

A fiatal férfit meglepte a kérdés. De mikor odapillantott a leány halaványan piros arcára, mikor tekintetével belemélyedt a leány nagy, beszédes szemébe, nem gondolkozott tovább, hanem csak átölelte a leányt s úgy sugott neki szerelemről.

Mártha kibontakozott az ölelő karokból. Egyideig maga elé bámult s aztán erős, nagyon is határozott hangon szólt a férfinak:

— Jól esik nekem szerelme. Hisz' tán egy életre oldala mellé leszek fűzve. Tudom, hogy szüleimtől megkérte kezemet s ők szívesen látnának engem a maga oldala mellett. Őszintén szólva, én is szívesebben leszek a maga felesége, mint valaki másé. Tudom, hogy

unta a burkolt obstrukciót, indítványt adott be, melynek célja ennek megszüntetése volt, de ez a házszabályok megsértését insolválta.

A napirend-vitából házszabály vita lett, melyben Szilágyi nyíltan az ellenzékhez csatlakozott s így az első csata az ellenzék győzelmével végződött.

Tisza István nem tudta elviselni a vereséget s megakartá leczkértetni az ellenzékét és az elnököket.

De Szilágyi férfiasan visszaverte a támadást s nem habozott kijelenteni, hogy elfajultak a Házban a viszonyok s nem lehet alkalmazni a házszabályokat, mert — — nem tisztelik azokat. (Tiszák és Gajáriék).

Ilyen csattanós kezdet után viharos ülésnek nézhetünk elébe.

A szép októberi reggel csábitotta-e ki a tisztelt honatyákat oly korán az ágyból, vagy a szombati ülés várható érdekességei, nehéz volna megmondani, de az obstrukciós ülések kezdete óta eddig ennyi képviselő nem volt jelen mint ma. Az elnöki széken pedig Szilágyi Dezső ült, aki a nyakas kálvinisták közül tért vissza ma a Házba.

Eszterházy Kálmán gróf jegyző felolvasta az interpellációs könyvet.

A bécsi pestis ügyében ketten is fognak interpellálni, Hentaller Lajos és Asbóth János. Rátokay László a boritaladó és Bartha Ódön Kállay közös pénzügyminiszternek tervezett bosnyák kölcsöne ügyében.

A napirend vita.

A napirendhez elsőnek felszólt Sággy Gyula a nemzeti párt tagja; a padsorok egyszerre gyér képet mutattak és Sággy, ugy látszik, ennek a hatása alatt, a hosszura tervezett beszédét egész rövidre szabta.

Ez volt a Ház mai első meglepetése.

Sággy Gyula a pénzügyi bizottság előterjesztésének formai hibáit támadta és végül a javaslatot el nem fogadta.

Gajári indítványa.

Most feláll Gajári Géza. A napirend-vita megindulása óta ő az első szónok a jobboldalról. Nem engedheti meg azt a visszás dolgot, hogy a parlament ma arról vitatkozzék és esetleg a jövő héten határozzon a fölött, hogy ma napirendre tűzessék-e egy jelentés? E vég-

ből módosító indítványt tesz, hogy a bizottsági jelentést a most folyó vita befejezését követően kedden vegyék tárgyalás alá.

Polónyi Géza a házszabályokhoz szól hozzá. Tessék előbb szavazni a mult szombaton tett elnöki indítvány fölött, addig új indítvány nem tehető. Indítványozza tehát, hogy a Gajári Géza által tett indítványt ne tárgyalják addig.

Szilágyi Dezső a házszabályoknak megfelelőleg azt enunziálta, hogy a Gajári indítványa tulajdonképpen módosítás, tehát együtt kell fölteni a kérdést.

Polónyi még egyszer kérte, hogy a benyújtott indítvány felett csak akkor szavazzon a Ház, ha az elnök indítványa felett már döntöttek.

Horánszky Nándor a házszabályok 164 §. alapján kérte, hogy a Gajári Géza indítványát, melyet a tuloldal módosításnak nevez, nyomassák ki és osztassék szét. Addig határozzon a Ház az elnök indítványa felett.

Burkolt és nyílt obstrukció.

Gajári Ódön a házszabályokhoz kér szót. Az ellenzék azt akarja elérni, hogy a most benyújtott módosítás felett is hosszu vitát rendezhessen, vagyis burkolt obstrukciót csináljon. Legyen legalább bátorsága az ellenzéknek nyíltan bevallani, hogy mi a célja.

Pichler Győző Gajári Ódönnel szemben azt mondotta, hogy az obstrukció nem ilyen, azt majd csak ezután következik. Egyébként csatlakozik Horánszky javaslatához.

Gajári Géza, Horánszky Nándor szólaltak fel azután. Sággy Gyula a házszabályokhoz szólt, végre az Elnök tisztázta a kérdést. A Gajári Géza benyújtott módosítását ellenindítványának tekinti és azért úgy teszi föl a kérdést, hogyha az elnök indítványát nem fogadja el a Ház, akkor fognak szavazni a Gajári Géza javaslatára felett.

Szentiványi Kálmán tiltakozik a házszabályok kikerülése ellen. Előbb tessék elfogadni a multkori elnöki indítványt, aztán tessék benyújtani hozzá a módosítást.

Ugy van! Ugy van! — harsog a baloldal. Az elnök csönget, de sokáig tart, míg a csend beáll.

Szilágyi Dezső azt kérdi a Háztól, kívánja-e, hogy Gajári indítványát kinyomassák? A kinyomatást és szétosztást a Ház elrendelheti, de ezt együtt kell eldönteni.

Mikor szavazzunk?

Azonban külön napirendre tűzni nem lehet az ellenindítványt vagy módosítványt. Az elnök

becsületes, nemes jellemű férfi. És éppen ezért, mert ilyennek ismerem, nem akarom megcsalni. Mielőtt nejevé tenne, tartozom magának egy vallomással, nehogy később kelljen megbánnia, hogy nejevé tett.

Karsai meglepetve, kutató, fürkésző tekintettel nézett a leányra, ki nyugodtan kiálta e tekintetet.

— Ne féljen, semmit sem fog hallani, a mi talán méltatlanná tenne szerelmére. De őszinte akarok lenni. Akarom, hogy tudja maga is, a mi eddig az én titkom volt.

Egy pillanatra elhallgatott a leány. Tán megbánta már, a mit mondani akart. De ez csak néhány pillanatig tartott s aztán kissé fáradt hangon, de mégis nyugodtan folytatta:

— Tudja meg há, hogy én magát nem szeretem azzal a szerelemmel, a melylyel kell, hogy a nő férjét szeresse.

— Mártha, ne kinozzon! — kiáltott föl izgatottan Karsai.

— Nem akarom én kinozni. Előre is bocsánatot kérek, ha tán fájdalmat okoznék önnek. — De így van. Szívem, szerelmem másé. Ha akarja, neje leszek önnek. Hisz hány házasság van, hol egyik részről hiányzik a szerelem, de megjő később. Ha tehát érzi magában, hogy képes lesz megnyerni szerelmemet, képes lesz velem elfeledtetni azt a másikat, ám tegyen nejevé. — Becsületes, tiszta vagyok s ígérem, hogy becsületes, hű felesége leszek. Soha egy pillanatra sem fogom elfeledni, mivel tartozom nevének. Tán lesz idő, mikor szeretni is fogom igaz, odaadó szerelemmel. És — őszintén mondhatom, — akkor

boldog leszek . . . Ön tán azt fogja kérdezni, hogy miért nem leszek annak neje, a kit szeretek . . . Felelek erre is. A kit szeretek, az elment. Messze él tőlem s ki tudja, vissza fog-e jönni valamikor? És én tudom, mi egy leány hivatása: Szüleim is óhajtják e házasságot. Mire várjak hát. Soha jobb, nemesebb férfit nem kívánhatnék önnél . . .

Itt újra elhallgatott a leány. A férfi is szóltanul lépdelt mellette. Majd a férfi hosszabb pihentette tekintetét a leány arcán. S a mint nézte azt a szende, ártatlan arcot, úgy érezte, hogy nem tud lemondani e leányról, hogy szereti nagyon, tán most még jobban, mint előbb. Arról meg biztos volt, hogy e leány, ha nejevé leend, nem fogja megcsalni. Hisz ha ezt akarta volna, nem lett volna oly őszinte hozzá, nem figyelmeztette volna szerelmére.

Egyideig küzdött magával, de aztán megfogta a leány kezét s úgy beszélt hozzá:

— Köszönöm Mártha az őszinteséget. Nem haragszom én érte. Jól esik, hogy bizalommal van irántam. Én is őszinte leszek.

— Szeretem magát és szerelmem oly erős, hogy képesek tartom magam a küzdelemre azzal a másikkal. Ha beleegyeznek, örömmel fogom nőnek nevezni s minden erőmből rajta leszek, hogy feledtessem magával azt a másikat, kit szeret. S boldog leszek, ha majd eljő a nap, mikor először fogom hallani, hogy szeret.

Könnyek csillogtak a leány szemében. Valami homályos sejtélem támadt lelkében, hogy ő tudná szeretni ezt az embert. És úgy érezte, hogy valami jóleső, édes melegség szállja meg

most jelentette, hogy a kinyomatás elrendelése felett 26 képviselő névszerinti szavazást kért s ugyancsak 26 a szavazásnak hétfőre való áttételét kívánják.

Ezt elrendelte, majd felhívta az elnök a következő szónokot, de sem *Hock* sem *Szlaha* nem volt hajlandó ma beszélni. Hiába kívánta az elnök és a jobboldal, hogy a vitát ma folytassák.

Gullner Gyula indítványt adott be, hogy a vita hétfőre maradjon.

A jobboldal szavazást kért, mert nem akart beleegyezni az elhalasztásba, de a szélsőbaloldal már készen volt a névszerinti való szavazást kérő ivvel s azt is hétfőre kérte elhalasztani. Az elnök a házszabályoknak megfelelőleg kimondotta a határozatot, hogy a *vita eszerint hétfőre marad*, amikor névszerinti fognak dönteni a halasztó indítvány felett. Ezzel a szélsőbal elérte a célját, ami a jobboldalra láthatólag kellemetlen hatással volt.

Tisza kontra — Szilágyi.

Tisza István a házszabályokra való hivatkozással figyelmeztette a Házat, hogy huszonhat képviselő egészen *illuzóriussá* tudja tenni a házszabályokat.

— Mi ez? Megrovás ez? zugott a szélsőbaloldal.

Szilágyi Dezső elnök konstataálta, hogy a mi eddig történt a szavazás elhalasztása és a vitának hétfőre való áttétele tekintetében, az *mind szabályszerű volt*, de mégis kötelességének tartja figyelmeztetni, hogy a képviselőházban *odáig fejlődnek a viszonyok, hogy ma holnap a házszabályokat lehetetlen alkalmazni, mert azokat nem tisztelik.*

Majd közölte az elnök, hogy a napirend vitát hétfőn folytatja a Ház és most áttért az interpellációkra.

A bécsi pestis.

Asbóth János és *Hentaller* Lajos rövid megokolás kapcsán azt kérdezték a belügyminisztertől, hogy micsoda intézkedéseket tett a pestis ellen. *Hentaller* szerint az osztrák kormány *államköltségen hozta* be Indiából ezt a nagy veszedelmet.

Perczel belügyminiszter nyomban felelt a két interpellációra. Hivatalos tudósítást kapott a megbetegedési esetről és nyomban intézkedett

egész valóját, mikor Karsai magához ölelte s megcsókolta. Mintegy akaratlanul is viszonzotta a csókot, aztán meg belenézett a férfi nagy, nyílt szeméibe s mintegy suttogva szólt hozzá.

— És megígéri, hogy nem fog soha szemrehányást tenni, ha majd észreveszi, hogy lelkem messzeszállt magától — s tán egy idegen férfi emlékének időz, annak szerelméről ábrándozik?

Karsai egy ideig habozott, de aztán az ő szokott férfias, nyílt modorával válaszolt.

— Igérem Mártha. És ígéretemet meg fogom tartani mindaddig, míg szerelme tiszta, becsületes szerelem marad.

— A fog maradni, — válaszolt határozottan a leány.

Szegény, akkor még nem sejtette, hogy milyen kényes dolog az a becsület. Hogy sokszor elég egy gondolat, egy pillanat, hogy ránk ragadjon a piszok, hogy nevéssenek, kacagjanak fölöttünk, tán meg is vessenek, — pedig még csak gondolatban sem léptük át a becsület határát.

De a mit most nem sejtett, meg kellett tudnia később, akkor, mikor ez a tudás tönkretett egyszerre három életet.

*

Mártha neje lett Karsainak és éltek együtt nyugodtan, csendesen. A férfi egész erejével azon volt, hogy megnyerje neje szerelmét s boldog volt, ha nejét mosolyogni, jókedvűnek látta. Azt hitte, hogy már kezd feledni.

Pedig nem így volt. Mártha hűen megőrizte

a hatóság a megfelelő rendszabályokról. A közönség megnyugtatóra kijelenti, hogy *aggodalomra nincs ok.*

Sem Hentaller, sem Asbóth nem fogadta el a belügyminiszter válaszát, ellenben a többség tudomásul vette azt.

A bosnyák kölcsön.

Bartha Ödön az 1894. törvényre utalva, bizonyítja, hogy az 1898. évi 24. t.-cz. ötödik §-a ellenkezik az alaptörvénnyel, mert az okkupált tartományban vasutépítési célra szükséges összeget csakis a monarchia két államának törvényes intézkedése alapján lehet fölvenni. Itt tehát közjogi sérelem történt.

Az interpelláció a miniszterelnöknek kiadatott.

A boritaladó bérbeadása.

Rátkay László a pénzügyigazgatóságoknak a *boritaladó bérbeadása* dolgában elkövetett szabálytalanságára hívta fel a pénzügyminiszter figyelmét.

Lukács válaszolt, megígérve, mihelyt vizsgálásokról tudomást szerez, azokat megtorolja.

A Ház a választ tudomásul vette.

Városatya jelölések.

— A szabadelvűpárt értekezlete. —

Tegnap délután tartotta meg értekezletét a nagyvárad szabadelvűpárt választmánya, a november 6-iki városatya választás tárgyában.

Legérdekesebb mozzanata volt az értekezletnek az a körülmény, hogy a 48-as párttal paktumot kötöttek s megelégszenek azzal az arányszámmal, amely az egyes városrészekben azóta áll fenn, mióta Várad-Ujvároson oly csufos és teljes vereséget szenvedett a szabadelvű párt.

Valami biztos alapon most sem állanak a szabadelvűek Ujvároson s ezt jól tudja a párt elnöke és ezért ajánlotta oly melegen a paktumot.

Volt egy néhány tulbuzgó mameluk, aki mindenáron szeretett volna hódító mérközésre vállalkozni, de a higgadtabbak óva intették, nehogy úgy járjanak, hogy sokat követelnek és semmit nem kapnak.

első szerelmét és sokszor ott feledte lelkét annál az embernél, kit először tanult meg szeretni. Néha észrevette ezt Karsai is. Fáj neki, de nevének nem szólt erről soha.

Tán minden jó lett volna, tán idővel Mártha is megszerette volna derék, jellemes férjét, ha egy perc ostoba szeszélye romba nem döntött volna mindent.

Karsai nem volt otthon. Mártha egyedül ült boudoirjában s gondolata tán újra ott időzött annál a másíknál. Összehasonlította férjével s mintha úgy érezte volna, hogy már nem dobog oly hevesen szíve, mikor első szerelmére gondol. Valami nyugodt, boldog érzés szállta meg erre a tapasztalatra. Hisz úgy szerette volna, ha lelke egész erejével tudná szeretni Karsait.

Ajtónyíllás zavarta föl merengéséből, Mártha felpillantott s aztán sikoltva dőlt hátra a pamlagon. Bogdán volt a belépő, ki midőn megpillantotta Mártát s hallotta a sikolyt, odarohant az asszonyhoz, letérdelt előtte s szenvedélyes hangon szólt hozzá:

— Itt vagyok újra. Eljöttem, hogy számon kérjem tőled szerelmedet, melyet enyémnek mondtál. Küzdöttem, fáradtam, hogy majdan enyémnek mondhasalak. És te hűtlen lettél hozzám, elfeledtél, másnak adtad a szíved . . . s nem gondoltál arra, hogy engem boldogtalanná tész az egész életre . . .

És az erős, hatalmas férfi sirni, zokogni kezdett. Az asszony meg sápadtan, remegve hallgatta a szenvedélyes szavakat s úgy szeretett volna odaborulni a zokogó férfi széles mellére s úgy rebegni el neki, hogy szereti most

Különben a pártban sincs meg az egyetértés, mert sok az eszkimó és kevés a foka; a fiatal óriások, mihelyt a cégétáblájukat kikapasztják, szeretnének beülni a zöld asztal mellé. Azt nem veszik tekintetben, hogy vannak még sokan, akik több érdemet szereztek hosszas működésökkel a polgárság bizalmára.

Igy Ujvároson az egyetlen üres helyre nem bírtak a sok jelölt pályázó között dűlőre jutni s végre is egy bizottságot rántottak elő, aki eldöntse az ügyet. Szegény bizottság, nehéz lesz ennek a helyzete a sok kapacitálástól.

A 48-as párt tagjainak zöme nem is hajlandó ezt az egy helyet átengedni, mert Bölöny Józsefet mint 48-as embert ők választották be s ezen a réven jogot formálnak ehhez a helyhez.

A szabadelvűek egyébként nem óhajtanak több új tagot bevinni, azon a réven, hogy a régié közül valaki kimaradjon. Ezzel akarják meghálálni az eddigi hasznos szolgálatokat. Mindannyian azonban e tekintetben nem értenek egyet s Ujvároson és Váralján is lesznek frakciók. Előjele volt ennek az a közbeszólás, melyet egy választmányi tag kiáltott közbe a jelölő bizottság kiküldésekor:

— Nem gilt!

Komikus volt különben, hogy a mint az első új jelölt neve elhangzott, csüstől kerültek felszínre a titkos jelöltek. Annyi az aspiráns, hogy kölcsön lehetne adni belőle.

Jellemzi továbbá az «igazságos» eljárást az, hogy az egyik zsidó rabbi benntvan a törvényhatóságban, s most már a másikat is be akarják vinni.

Az ev. ref. egyház egyik lelkésze törvényhatósági tag s a másikat is jelölik.

És ezek mellett egyetlen katolikus lelkész nincs benne a törvényhatóságban.

És ezt teljesen helyesnek, igazságosnak találják, a liberalismus szent nevében.

Az értekezlet lefolyása a következő volt:

Az értekezleten *Hlatky* Endre elnökolt; jelen voltak: Rádl Ödön, Hegyesi Márton, dr. Várady Zsigmond, Gyémánt Jenő, dr. Moskovits József, Farkas Izidor, Komlóssy József, dr. Friedländer Hermann, Guttman József, dr. Márkus László, dr. Bozóky Alajos, Ullmann Izidor, ifj. Rimler Károly,

is igaz, hűséges szerelemmel. De aztán meg eszébe jutott férje. És mikor erre gondolt, felállt s lassu, fáradt hangon szólt az előtte térdelő férjhez.

— Uram . . . Elemér . . . hagyjon el! Én asszony vagyok. Ne keresse az okot, mért lettem az. Távozzék innét s ne is jöjjön többet. Ha szeret, megteszi ezt, mert nem akarhatja, hogy becsútsam asszony legyen belőlem. És ha megteszi, én örízni fogom emlékémet. . . .

Többet nem tudott szólni: Torka elszorult s könnyek boriták el szemét. Bogdán felállt. Kíérezte az asszony szavaiból annak egész lelkét. De nem akart visszaélni az asszony gyöngeségével.

— Jól van Mártha, megyek. Nem is jövök többet. Tudom, mivel tartozom szerelmünknek. Mert hiába tagadná, hogy szeret, kiérezem minden szavából. De nem tudnám elviselni, hogy maga, kit mint egy szentet imádtam, megcsalja az urát, becsútsam legyen. Maradjon becsületes asszony és szeressük egymást a távolból úgy, mint eddig.

Aztán hosszan, epedő tekintettel nézett az asszonyra s szenvedélyes elfojtott hangon suttogott.

— Elmegyek, . . . de bucsuzól engedje, hogy megcsókoljam azt az arcot, melynek emléket itt hordom szívemben . . .

Mártha nem szólt. Csak odahajította fejét a férfi arcához, hogy az megcsókolhassa . . . utoljára. És ez a csók tönkretett egyszerre három életet.

Ezt a csókot látta Karsai is, ki ekkor lépett be neje szobájába. Egész valója megren-

Weisz Mór, Schöpflin Ágoston, dr. Adorján Ármin, Mandel Adolf, dr. Baróthy Ákos, dr. Munk Béla, Munk Jakab, dr. Sarkadi Lajos, Steiner M. Albert, Huzella Gyula, Gábel Jakab, dr. Rosenthal Mór, dr. Barta Béla, Stark Gyula, dr. Radó Ignác, Szüts Dezső, Istvánffy István, Bozóky Béla, Rendes Vilmos, Ragány János, dr. Konrád Márk, Mihelji Adolf, Bordé Ferencz, Ternyei Antal, dr. Makkay Pál, Reismann Mór, Kaczián Károly, Diósi Soma, Bertsey György, Kunz Gusztáv, dr. Kurländer Ede, dr. Fássy Lajos stb.

Hlatky Endre elnök az értekezlet megnyitása után kifejtette nézetét, bár akármit határoz a párt, az előtt meghajlik. Elvileg kimondaná, hogy a régi városatyákat, akik párttagok, jelöljék újra, ha különös ok nincs párt szempontból egyik vagy másik ellen. A 48-as párt küldöttsége volt nála s azon kívánságukat fejezték ki, hogy ha lehet, a két párt között egyezés jöjjön létre, miszerint az eddigi számarányt tartásuk meg. Három év előtt a szabadelvű párt arra a meggyőződésre jutott, hogy a megegyezés a leghelyesebb. Nem párt szempontból, de a polgárság békéje érdekében; különben is, bár hiszi, hogy többségben vannak, az eredmény nem egészen biztos, mert titkos szavazásnál az esélyek igen kétesek. Látjuk a múltból, hogy a barátságos viszony a két párt között a társadalmi téren is érezhető volt. Az a kérdés, hogy végrehajtó és kijelölő bizottságot küldjön-e ki a párt, vagy most mindjárt jelöljön. Ő jobbnak tartja, ha most jelölnek.

Dr. Radó Ignác azt javasolja, hogy most mondja ki a párt választmány, miszerint az eddigi városatyákat jelöli s csak a megüresedett helyekre jelöljenek újakat.

Hegyesi Márton: A paktum kérdésében kell előbb határozni. Helyesebb volna különben, ha a jelölést egy kijelölő bizottságra ruháznák.

Dr. Várady Zsigmond szintén a régiek újra jelölése mellett van, de pl. Bölöny Józsefet elejtené.

Dr. Friedländer Samu tekintettel lenne a különböző csoportokra, akiknek jelöltjeik vannak. Ha ezeket beakarjuk juttatni, a régiek közül valakinek ki kell maradni.

Hlatky Endre ezután felolvassa az Olasziban kilépő városatyák neveit. Ezek mind a szabadelvűpárthoz tartoznak. Csupán a Pally Lajos helye üresedett meg.

Dr. Várady Zsigmond dr. Gyémánt Jenőt, a párt jegyzőjét akarta ajánlani a Pally

dült. Viharos érzelmek járták át lelkét, de mégis eléggé nyugodtan szólt:

— Távozzanak e házból! Azt el tudtam nézni, hogy mást szeressen, de azt nem fogom tűrni, hogy az én feleségem a más szeretője legyen.

Mártha felsikoltott s kitámolygott a szobából. Érezte, tudta, hogy rá nézve vége mindennek. Férfijéhez hiába könyörögne, hiába bizonyítgatná ártatlanságát, hisz maga valotta be szerelmét. Azé sem lehet, kit szeret. Lelke nem tudná elviselni, hogy megerősítse férje gyanúját azzal, hogy neje annak az embernek, kit szeret, kivél férje gyanúsítá, ki pedig ép oly becsületes lélek volt, mint ő.

Igy élt egyedül, elfeledve, öröm nélkül s tán akadt olyan is, ki mosolyogva szánakozott a megtevédt, hűtlen asszony felett . . .

* * *

Ime a válaszom, kedves Nagysád, a feltett kérdésre. Tán kiolvasta e sorokból, a mit meg akart tudni. Tán kissé nagyon is sötétnek, borongósnak találja a választ. De így van ez.

A ki igazán szeret, az csak becsületes szerelem lehet, — de sajnos, — nem mindig látszik annak. Pedig látja, a látszattól, külszintől sok függ. És az emberek oly hamar tudnak valaki felett pálcázni törni.

Isten önnel! Öszinte szívvél üdvözli

Deér.

helyére, de mivel a legtöbb adót fizetők közül dr. Grósz Albert kimaradt, ezt kéri a megüresedett helyre jelölni.

A párt választmánya kimondotta, hogy az Olasziban megüresedett egy helyre dr. Grósz Albertet jelöli, míg a kilépő dr. Baróthy Ákos, Bozóky Béla, Csák Máté, Frankó Endre, Hlatky Endre, Kaczián Károly, dr. Konrád Márk, Mezey Mihály, dr. Molnár Imre, Ritoók Zsigmond, dr. Sipos Árpádot pedig újra jelöli.

Nehezebb volt a kérdés Várad-Ujvároson. A daktum tulajdonképpen erre a városrészt kell.

Hlatky Endre konstatálja, hogy itt csak három szabadelvű volt eddig: Bertsey György, dr. Sarkadi Lajos és Bölöny József. A 48-as párt ezt a három helyet átengedi, míg a többi öt jelölnek. Ez méltányosság a szabadelvű párt részéről s különben is ez nincs ártalmára a pártnak és talán hasznára lenne a városnak. Bertsey Györgyöt és dr. Sarkadi Lajost jelölje újból a párt, de Bölöny Józsefet nem, mert más helyen lakik s nem törődik a város ügyeivel. Ezt az egy helyet kell a pártnak új jelölttel betölteni.

Kunz Gusztáv ellent mond. Ezt a számarányt a szabadelvűpárt soha nem fogadta el, hanem egy választásnál jött létre. Ilyen elvekkel nem lehet működni; ilyen számarányt nem lehet a pártra oktrojálni.

Rádl Ödön nem abból indul ki, mint Kunz, hogy mi hozta létre ez állapotot, de a város békéje és a méltányosság lebeg szeme előtt. Többségben van a szabadelvű párt, de méltányos, hogy olyan elvek vallói, a mikkel mi is rokonszenvezünk, bent legyenek a törvényhatóságban. Három helyről lehet szó, de itt szabad kezet kell adni a pártnak. Rámutat a bírői karra, amely nincs képviselve a törvényhatóságban. Ajánlja Kepes László Miklós törvényszéki bírót jelöltül s a szavazást hagyják nyílt kérdésnek.

Farkas Izidor veszélyesnek tartja, hogy bármely testület helyet követeljen. Nem fogadja el Rádl indítványát.

Mihelffy Adolf nem fogadja el az ilyen számarányt, mert ebből blamázs lenne s nem viszik keresztül. Azt kell nézni, hogy ki képes és méltó a megválasztásra. Ha a 48-as párt nem szavazó gépet, de odavaló embereket jelöl, ő is elfogadja s rá szavaz. — Ujváros polgárai elég függetlenek, s hiába akarnak rájuk oktrojálni bárkit is. A szabadelvű párt V.-Ujvároson legalább 6 helyre jelöljön s a személyekre nézve küldjenek ki kijelölő bizottságot.

Bertsey György méltányosságot kíván és szabad kezet. Közönséges embereket is be kell venni, azok több adót fizetnek. Maradjanak meg a számaránynál.

Dr. Sarkadi Lajos felveti, hogy külön érdekszövetkezetek bizonyára alakulnak s így nem biztos a győzelem. A szabadelvű pártnak nem lehet célja, hogy az u. n. polgári elemet kiszorítsa. A paktumot ajánlja. Azt kívánja azonban, hogy az id. Rimler Károly helyére is a szabadelvű párt jelöljön s így a pártnak Ujvároson 4 helye legyen.

A választmány a paktumot nagy többséggel kimondotta.

Elhatározták továbbá, hogy Bölöny Józsefet nem jelöli a párt.

Bertsey György indítványozza, hogy a Bölöny József helyére Gerő Ármin rendőrkapitányt jelöljék.

Dr. Friedländer Sámuel csodálja, hogy éppen Bertsey akarja szaporítani a hivatalnokok számát a törvényhatóságban, a helyett, hogy független elemet igyekeznék abba bele vinni. Ő ajánlja Gyémánt Jenőt a Bölöny József helyére.

Rendes Vilmos pedig dr. Kecskeméti Lipót rabbit kéri jelölni.

Hegyesi Márton látván a sok jelöltet, indítványozza, hogy küldjenek ki egy bizottságot s az a felsorolt és ajánlott jelöltek közül azt válaszsza ki és jelölje a megüresedett helyre, akinek legtöbb kilátása van a győzelemre

Nagy zajban elfogadták a Hegyesi indítványát.

Dr. Friedländer Samu: Nem gílt!

Ezután V.-Váraljára került a sor.

Dr. Friedländer Samu felemlítette, hogy Váralja és Velenczének vannak új jelöltjei, ilyenek dr. Weisz Márton, dr. Dési Géza, Weisz Mór. Mondja ki a párt, hogy kifogása nincs a régiek megválasztása ellen, de éppen így nem kifogásolja a három új jelölt megválasztását sem.

Hlatky Endre tudomására hozta a párt választmányának, hogy több deputáció járt nála, akik Dr. Dési Géza, majd Istvánffy József és Gabriely Lajos jelölését kérték. Az ám a kérdés, hogy a régiek közül kiket hagyjanak ki.

Itt élénk derűtséget keltett, hogy Friedländer az új jelöltek mellett volt, de nem tudták tőle kivenni, hogy melyik régi városatyá ellen és mi kifogása van.

Végre is a párt kimondotta, hogy a régiket jelölik.

Az értekezlet végén megállapították a végrehajtó bizottságot és pedig városrészenként:

V.-Olasziban elnök: Hlatky Endre, jegyző: Gyémánt Jenő, tagok: dr. Baróthy Ákos, Stark Gyula, Bertsey György, Kaczián Károly, Horváth Ferencz, Bozóky Béla, Papp Miklós, Justh Károly, Bordé Ferencz, Ragány János, Nyíry György, Komlóssy József, Busch Dávid, Ritoók Géza, Rutter Emil, Thury Kálmán.

V.-Ujvároson: elnök: Dr. Radó Ignác, jegyző: dr. Barta Béla, tagok: Hillinger Lipót, Huzella Gyula, Kugler Ferencz, Léderer Dávid, Mihelffy Adolf, Molnár Lajos, Kunz Gusztáv, Szántó Lajos, dr. Fodor Gyula, dr. Edelmann Menyhért, Wakszmann Albert, dr. Várady Zsigmond, dr. Rosenthal Mór.

V.-Váralján: elnök: dr. Moskovits József, jegyző: dr. Kurländer Ede, tagok: Ullmann Izidor, Schwartz Antal, Jablonszky Emil, dr. Friedländer Samu, Papp György, Moskovits Mór, Istvánffy József, Gábel Jakab, Felemann Izidor, Weisz Mór.

Ezzel az értekezlet véget ért.

Nagyvárad város polgármestere a választás alkalmából a következő hirdetményt bocsátotta ki:

Hirdetmény.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának f. évi október hó 13-ikán és folytatva tartott közgyűlésében 284—19253. sz. a hozott határozatával 1898. év végével kilépő törvényhatósági bizottsági tagok és az időközben elhalt Kunyhósi János és Fekete László helyébe két új bizottsági tag választására Nagyvárad-Olaszi, Nagyvárad-Ujváros, Nagyvárad-Váralja, Velence és Csillagváros választó-kerületekben a választás határidejéül f. évi november hó 6-ik napját tűzte ki.

Az 1886. évi XXI. t.-cz. rendelkezéséhez képest értesitem a város közönségét, hogy:

Nagyvárad-Olaszi választó kerületben a választás a »Széchenyi« szállodával szemben levő »Kis-városház« helyiségében Mezey Mihály választási elnök elnölete alatt;

Nagyvárad-Ujváros választó kerületben a »Fekete Sas« szálloda helyiségében dr. Horványi Géza választási elnök elnökelete alatt;

Nagyvárad-Váralja, Velence és Csillagváros választó kerületben Váralja Kolozsváru-utca 33. sz. házában a »Népkör« helyiségében Ullmann Izidor választási elnök elnökelete alatt

1898. évi november 6-ik napján délelőtt 9 órakor fog megkezdetni s a szavazás ugyanazon nap délután 4 órakor fog berekeszteni.

Nagyvárad-Olaszi választó kerületben a következő törvényhatósági bizottsági tagok helyébe Dr. Baróthy Ákos, Bozóky Béla, Csák Máté, Frankó Endre, Hlatky Endre, Kaczián Károly, dr. Konrád Márk, Mezey Mihály, dr. Molnár Imre, Pally Lajos, Ritoók Zsigmond, dr. Sipos Árpád és Stark Gyula. Összesen 13 tag fog választatni.

Nagyvárad-Ujvárosi választó kerületben a következő törvényhatósági bizottsági tagok helyébe: Andriska Károly, Bertsey György, Bölöny József, Csobánczy Lajos, Déry János, dr. Korn-

stein Lajos, Milibák József, id. Nagy Lajos, Papp István, Reismann Mór, id. Rimler Károly, dr. Sarkadi Lajos és Weisz Károly Összesen 13 tag fog választatni.

Nagyvárad-Váralja-Velence és Csillagváros választó kerületben a következő törvényhatósági bizottsági tagok helyébe: Frankl Lázár, Fuchs Mór, Gábel Jakab, dr. Kurländer Ede, Smetka György és Ullmann Izidor. Összesen 6 tag fog választatni.

Nagyvárad-Ujváros választó kerületben Kunyhósi János és Fekete László volt törvényhatósági bizottsági tagok megbízása 1901. év végével járván le, helyettük ezen időtartamra megválasztottak azok fognak tekintetni, akik a kapott szavazatok száma szerint — utóbbi helyen következnek.

Az 1886. évi XXI. t.-cz. értelmében a kilépő tagok újra választhatók s választói joggal azok bírnak, kik az országgyűlési képviselő választók 1898. évre érvényes névjegyzékébe felvéve vannak.

A választás a szavazók nevének és lakhelyének nyilvános feljegyzése mellett személyesen beadott szavazatlapon történik.

Ha a szavazat-lap több nevet tartalmaz, mint a hány bizottsági tagot a kerület választani jogosítva van, az utólirott nevek számba nem vétetnek.

Végül midőn az 1886. évi XXI. törvény-cikk 34-ik szakasza értelmében a legtöbb adót fizető bizottsági tagok névjegyzékét u. m.

Rimanóczy Kálmán, Némethy Károly, Dr. Munk Béla, Lévy Zsigmond, Andrányi Lajos, Oláh Ferencz, Rendes Vilmos, Kugler Albert, Deutsch K. Ignác, Mayr Sándor, Diósi Lajos, Bartsch Sándor, Kurländer Rafáel, Hillinger Lipót, Rádl Ödön, Harmathy Károly, Papp György, Bottó Ferencz, Bognár Sándor, Janky József, Dr. Sonnenfeld Zsigmond, Farkas Izidor, Steiner M. Albert, Molnár Lajos, Diamándi Miklós, Kuncz Gusztáv, Nyíry György, Poynár János, Ováry Sándor, Aufrecht Mór, Weinberger Jakab, Dr. Kazay Kálmán, Dr. Kutiák Ágoston, Füchsl Emanuel, Incze Lajos, Huzella Gyula, Czeglédy Sándor, Rottmann Jakab, Szűts Sámuel, Weiszlovits Adolf, Löbke Henrik, Mihály Pál, Sonnenwirth Bernát, Pekánovits Imre, Vári Szabó Béla, Léderer Dávid, Száhlender Károly, Müller Salamon, Wöber János, Heringh Sándor, Sal Ferencz, Sebestyén Lajos, Gyalokay Lajos, Moskovitz Mór, ifj. Ullmann Izidor, ifj. Kohn Sámuel, Balogh Döme, Pallay Lajos, Mandel Adolf, Dr. Döry Ferencz, Mihály Adolf, Schenker Mihály; tájékozás végett közlésem: egyidejűleg felhívom Nagyvárad város választó polgárait, miszerint törvény által biztosított jogaikat, meggyőződésük szerint, ismert férfias, komoly higgadsággal gyakorolják.

Nagyvárad, 1898 október hó 21-én.

Dr. Bulyovszky József,
polgármester.

Tüntetés a jogakadémián.

— Saját tudósítónktól. —

A kir. kath. jogakadémia hazafias polgársága a román kérdésben sokkal komolyabban foglalkozik, mint azt előre gondolni lehetett.

Régen készültek már erre s csak a békésebbeknek sikerült eddig is vissza tartani a többiekét attól, hogy a román kérdéssel ne foglalkozzanak s az ifjuság azon reményben, hogy ha csendben lesznek sikerülni fog a békét létrehozni, sok mindent elnézett, noha nagyon sokszor a kedélyek már nagyon izgatottak voltak. Senki sem akarta ezt a dolgot bolygatni, most azonban, hogy az ügy felszínre került, kétszeres erővel tört ki az ifjuság haragja a hazafiatlan joghallgatók ellen.

Ennek a haragnak s megbotránkozásuknak tegnap bizonyítékát adták, amikor a románok elnöke Bolcas Luczián és a többi tulajok ellen tüntettek.

Az ifjuság nem akart maga venni elégtelt magának, tudja, hogy az ügy jó kezében van, tudja, hogy ha a vád bebizonyul, elégtelt

kap s ezért csak azt mutatta meg, hogy meg van benne az ősi hazafiság s hogy mindenkor elítéli azt, aki ezt a hazát csak a legtávolabbról megsérteni meri.

A tüntetésnek remekül sikerült befejezése az volt, hogy az ifjuság elénekelt a *Hymnust* s azután rendben szét oszlott.

Magáról a történetekről tudósítónk a következőkben számol be.

A jogakadémia tanári kara tegnapelőtt értekezletet tartott, amely egy háromtagu bizottságot küldött ki a tényállás megvizsgálására.

A hármass bizottságnak a tagjai lettek *Sipos Árpád, Molnár Imre és Magyar Géza* jogtanárok, akik tegnap délutánra megidéztek *Bolcas* Lucziánt.

Az idézés nagy titokban történt, azonban az mégis kiszivárgott s délután már fél három tájban tele volt a jogakadémia udvara joghallgatókkal.

Kévessel három óra előtt megérkeztek a tanárok, akiket a hallgatóság lelkes ovációkban részesített.

Nem sokkal utánok jött a vádlott. Erre nagy tüntetés következett.

— Abczug! Le vele! Kiálltotta egyszerre vagy hatvan ember s ez mindaddig tartott, amíg *Bolcas* a jogakadémia folyosóján el nem tűnt.

Ez azután több ízben ismétlődött; valahányszor egy a tulajok közül a jogakadémia előtt elment.

A román joghallgatók az akadémiával majdnem szemben gyülekeztek s mikor látták, hogy az ifjuság több ízben tüntet, felmentek a rendőrségre s a rendőrségtől kértek segítyt.

A rendőrségről ki is vonult *Kápolnay* rendőr biztos hét rendőrrel azonban ezeknek semmi dolguk sem akadt, csak mint nézők vettek részt a tüntetésben, mert az ifjuság daczára a nagy elkeseredettségének, komolyságát mindvégig megőrizte.

A kihallgatás majdnem két óráig tartott s a vádlott *Bolcas* egész akta csomóval jelent meg.

Mikor azután véget ért a kihallgatás s a tanárok távoztak, az ifjuság őket ismét lelkes ovációkban részesítette, amikor azonban megjelent *Bolcas*, kitört az abczugolás.

Akkorára azonban már az utcza megtelt emberekkel, akik szintén csatlakoztak a tüntetéshez s *Bolcas* hatalmas abczugolás közt távozott.

Az ifjuság mikor *Bolcas* eltűnt, az akadémia udvarán levett kalappal s az utcán levőkkel együtt elénekelt a *Hymnust*, a mi után a legnagyobb rendben szétozlottak.

Hogy a kihallgatásnak az eredménye mi lett, azt most természetesen még csak sejteni sem lehet, hogy most nagyon nehéz lesz az ifjuságot ismét lecsendesíteni, amire pedig nagy szüksége van, mert az ifjuság körében nagy az elkeseredés, s ha az ügyet tapintatosan megoldani nem sikerül, ugy nagyon komoly összeütközések lehetnek.

A tanári kar tapintatossága azonban bizonyára megfogja találni ezt a helyes megoldást.

TÁJÉKOZTATÓ.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch park) nyitva minden vásár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krétt. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 krétt. Más időben 50 kr.

Október 2-26. Jegyzői vizsga a vármegye székházában.

Október 26. Esküdtszéki tárgyalás.

November 25. A Nagyvárad sajtópöre.

November 19. A kath. kör gyászünnepélye.

UJDONSÁGOK.

* **Egyházi ének.** A helybeli kir. róm. kath. tanítóképző intézet ifjuságának négyszólamu férfi énekkara a Szent László templomban a mai napon d. e. 11 órai szent mise alatt egyházi énekeket fog énekelni. Az előadandó egyházi népekeket *Moyzes* Miklós tanítóképző intézeti tanár írta át férfikarra és előadás alkalmával az énekkart is ő fogja vezetni.

* **Személyi hír.** *Zgorszky* László csendőralezredes, csendőrpáncsnok helyettes a nagyvárad csendőrszárny megvizsgálására ideérkezett.

* **Népmissió Király-Darócson.** *Zajnai* János, prépost-kanonok a múlt évben 5000 forintos alapítványt tett arra a célra, hogy a várad egyházmegye területén minden évben népmissió tartassék valamelyik, a püspök által kijelölendő plebánián s ez alapítvány kamatai a missió költségeinek fedezésére fordittassanak. Az idén lesz először megtartva ezen alapítvány kamatjából a népmissió és pedig a hibornok-püspök *Király-Darócson* tűzte ki a missió helyét. A missió vezetője *P. Flódung* József, a hirneves népszónok, Jézus-társasági atya lesz, kinek társául *P. Tamás* Jánost rendelte a rend főnöke. A missió, melyen az egész környék kath. hivei részt vesznek, november 6-án veszi kezdetét s 8-9 napig fog tartani.

* **Uj katolikus kör.** A *forray-nagyiratosi* katolikus népkör alapszabályait a m. kir. belügyminiszter a bemutatási záradékkal ellátta.

* **A katonák esküje.** Szép ünnepély lesz november hó 1-én reggel a katonai laktanyában. Az ez évi októberben szolgálatra bevonult csapatok ekkor teszik le ünnepélyesen az esküt. A közös hadsereghez tartozó ujonczok a *Ferencz* József lovassági laktanya udvarán, a honvédség pedig a *Sal Ferencz* utcán levő laktanya udvarán teszik le az ünnepélyes esküt.

* **Esküvő.** *Középegy* Elemér pankotapusztai földbirtokos tegnap délelőtt 10 órakor tartotta esküvőjét *Glatz* Vilmos kedves és szép leányával, az olasz plébánia templomban. Az esküvést *Dencs* János tb. kanonok végezte s szép beszédet intézett az új párhoz. Násznagyok voltak: *Középegy* Kálmán dusesdi földbirtokos és *Nyisztor* Alajos magyar-csékei főszozolgabíró. A nászünnepélyt szűk családi körben ülték meg.

* **Kinevezés.** A m. kir. igazságügyminiszter *Szabó* Bertalan margittai kir. járásbírói aljegyzőt a szolnoki kir. törvényszékhez jegyzővé nevezte ki.

* **A királyné végrendelete.** A berlini »Kleines Journal« állítólag leghitelesebb forrásból arról értesül, hogy *Erzsébet* királyasszony végrendeletében a legtöbb készpénz a *Gizella* hercegnő leányára, *Seefried* bárónőre hagyta. Annak a kívánságának is kifejezést adott végrendeletében a királyné, hogy Lipót bajor herceg bocsásson meg leányának, a miért *Seefried* báróhoz ment feleségül és engedje meg, hogy a fiatal pár visszatérjen [Bajorországba, *Seefried* báró tudvalevőleg kilépett az osztrák-magyar hadsereg kötelékéből. Most — teszi hozzá a »Kleines Journal« — el fogja hagyni az osztrák honosságot is és visszatér feleségével Bajorországba. A báró később a diplomáciai pályára fog lépni s valószínűleg Németország egyik követi állását kapja meg. *Erzsébet* királyné még arra kérte a királyt utolsó akaratában, hogy lebonyolítandó magánügyeit személyesen intézze el és hogy négy osztályu *Erzsébet*-rendet alapítson, melylyel azokat tüntesse ki, akik *Rudolf* trónörökösnek az »Osztrák-Magyar-Monarchia irásban és képben« című munka elkészítésénél segítettek. A király ennek a kívánságnak tudvalevőleg más formában eleget tett.

* **Adakozások az elaggett iparosoknak.** *Neumann* M. bécsi szabó nagyiparos cég a helybeli fiók üzlete általszíves volt négy nagy téli köpenyeg ajándékozni a menházban levő

aggok részére 100 frt értékben. Weiszberger és Aufricht malomtulajdonosok ugyan ezen célra koszoru megváltás címén öt frtot adományoztak, ezen nemes emberbaráti jótéteményekért fogadják e helyen is hálás köszönetemet. Az ipartestület jótékonyági bizottsága nevében: Bertsey György, elnök.

* **Vád alá helyezett rendőrbiztos.** Néhány nappal ezelőtt megirtuk azt, hogy a kir. kuria Lőrinczy Gyula rendőrbiztosot felmentette egy vád alól, a melyet néhány iparos tanoncz emelt ellene, súlyos testi sértésért. A törvényszék annak idején Lőrinczyt száz forint pénzbüntetésre és hivatalvesztésre ítélte. A kir. kuriának az ítélete alapján a rendőrbiztos e hét elején vissza is helyezték hivatalába s azt el is foglalta s az új tolonczházba lett beosztva. Lőrinczy azonban nem sokáig élvezheti hivatalát, amennyiben tegnap a kuriának egy vád alá helyező végzése jött le a törvényszékre, a melyet a kuria az ismeretes püspökii ember ügyében hozott. A vád az, hogy egy püspökii embert kihallgatás alatt úgy vágott pofon, hogy az az egyik fülére több mint egy esztendőre megsüketült. A kuria most ez ügyben meghozta a vádhatározatot, mely szerint Lőrinczy Gyulát hivatalos hatalommal való visszaélés vétsége és súlyos testi sértés büntette miatt vád alá helyezte. A kuria vádhatározatát a legközelebbi napokban meghirdetik s akkor ismét a jogerős vádhatározat alapján felfüggesztik állásától.

* **Törvénytelen képes levelezőlapok.** A képes levelezőlapok nálunk is annyira divatba jöttek, hogy nem csoda, ha akad mindenféle fajtaból való. Így vannak már törvénytelen képes levelezőlapok. A postaigazgatóság rendeletet adott ki ellenük, a melyben leírja, milyennek. Azokról a különféle képekkel ellátott levelezőlapokról van szó, melyekre a kiadó nyomda vagy kereskedő (jobbára németországiak vagy ausztriaiak) nagyobb dísz okéért odanyomtatja a Levelezőlap cím fölé a m. kir. jelzést vagy a magyar czimert. Ez tilos. Demény Károly postaigazgató megjegyzi ebből az alkalmából, hogy a magyar korona területén postára adott levelezőlapokon magyar nyelven Levelezőlap felírás legyen, a Correspondenzkarte, avagy más nyelvű hasonló felírások nincsennek megengedve, Horvát-Szlavonországban mindazáltal a Levelezőlap felírás mellett ott legyen e szó horvát fordításban is. Megjegyzi azt is, hogy illem, vagy becsületsértő, illetőleg büntelendő cselekményt involváló képet, ábrát vagy közleményt tartalmazó levelezőlapot a posta egyáltalán nem szállít. Vonatkozik a postaigazgatónak ez a megjegyzése első sorban az ugynevezett politikai képes levelezőlapokra, melyek most a kiegészítés viharának közepette Ausztriában nagyon divatban jöttek a magyarfalásnak kényelmes, az emberi elmét meg nem erőltető módja gyanánt.

* **Vasutmegnyitás — szerencsétlenség.** Véres ómen fűződik a nagy-beckerek — zombolyai keskenyvágányu vicinális vasut megnyitásához, mely tegnap történt. Az első vonat Katalinfalva állomásnál kiskilott, a gépész szétzúzva, holtan maradt a színhelyen, az egyik kalauz pedig olyan súlyos sérülést szenvedett, hogy életben maradásához alig van remény. A vizsgálat azt derítette ki, hogy a gépész hibájából történt a szerencsétlenség, mely sokkal nagyobb lett volna, ha már utasok is vannak a vonaton.

* **Judas csókja.** Mindenkor kész felhasználni Pópa Ilie fekete-patakij lakos a gyöngéd pillanatok. Így történt ez akkor is, amidőn Stein Sámuel n.-bárodí korcsmájában idogált és betalált oda vetődni Lung Ilie kisbíró. Szeretettel hívta magához és megkínálta pálinkával. A kisbíró engedett a meghívásnak s mellette telepedett. Pópa Ilie ezután Lung kisbíró előtt eleinte érthetetlen okokból porciózta pálinka fogytával fölkelte helyéről és átölelte, megcsókolta az ekkor szeretettől ellágyult kisbíró. Szentimentális esemény vége az lett, hogy Lung Ilie kisbíró 44 frtot tartalmazó

zsinagregra kötött tárczáját nem érezte magánál s gyorsan kiábrándozva Pópa Ilie után futott, akiknél többek segítségével leteperve őtet, az ellopott tárczát még hiány nélkül megtalálta.

* **Közveszélyes kerítés.** Korona-utcán a Komlóssy-féle házat részben elbontották, de szárnyát kijavítva, továbbra is fennhagyták. A megmaradt résznek hegyes, dárda alakú vaskerítését annyira lebecsülték, hogy az éles, hegyes vasak egy méternyire sincsenek a földtől. Ezen utcán nagy a forgalom, iskola is van és a járó-kelők az alacsony kerítéssel ki vannak téve a veszedelemnek. Különösen a téli sikos időben bárki halálra sebezheti magát. Felhívjuk rá a közönség figyelmét.

* **Pálinkát vagy életet.** Decski János pelbárhidi lakos három izben is beszóllott egy déletőt Weisz Simon pelbárhidi korcsmájába, hogy van-e már pálinka? Mind a három izben azt a különös és érthetetlennek tetsző feleletet kapta a korcsmában varrogató Grünberger Zálitól, hogy nincs. De Decski Jánosnak okvetlenül pálinka kellett s mindenféle fenyegetéssel akart hatni Grünberger Zálira, hogy pálinkát kapjon. De ő hajthatatlan maradt. Erre Decski János kétszer is belépett a korcsmába egy forgópisztolyból, sőt többet is lőtt volna, ha le nem fülelik s át nem adják a csendőröknek. Decski János bizonyára sok keserűséget érezhetett szívében, mikor így ártalmatlanná téve egész sereg vádat csináltak ellene azok, a kik míg ő szabadon volt piszszenni sem mertek. Elmondták ugyanis róla, hogy nemcsak Grünberger Záli az a szerencsés halandó, aki az ő golyóit kikerülte, hanem bizonyos Nagy Lajos és Kulcsár István ugyanottani lakosok, kikre a viharos Decski János a mezőn úgy lövöldözött hires hatlövőtűjéből, mint a csoportban szédelő verebekre. Az a vád is hangzott ellene, hogy ő egy dologtalan csavargó hirhedt egyén volna. Átkisértetett a nagyváradi kir. ügyészség büntetőbe.

* **Felfedezett gyujtogatók.** A mult hó folyamán valósággal rettegésben tartotta egy gyujtogató banda Feketető és környékén fekvő községeket. Nem volt nap, hogy hol egyikben hol pedig a másikban egy-egy kazal, istálló, csűr, stb. ki ne gyuladt volna. Alágyujtottak még a mezőn hagyott szekérnek is s elégették, behatoltak br. Bánffy Dezső miniszterelnök Tusza községben levő erdejébe s ott is felgyujtották a takarmányt. Az erélyes nyomozás végre is kézrekerítette a gyujtogatókat Piszkoj Gy., Konte György, Boruz Mitru feketetői és felső-széki iakosok személyében, s az élesdi járásbiróság fog itélkezni felettük.

* **Pályázatok.** A nagyváradi kir. ítélőtábla kerületében négy egyenként 500 frt segélydíjjal javadalmazott joggyakornoki állásra hirdet pályázatokat.

Fontos az Osztályorsjáték minden résztvevőjére, hogy a huzási lisztának, valamint az újítási sorsjegyeknek idejekorán birtokában legyen. Az osztályorsjáték létezése óta a jó hírnévnek örvendő *fogyójtóde Lukács Vilmos Budapest (Sas-utca, 1.)* ezen tekintetben a játékosok kívánalmainak legpontosabban megfelel, úgy hogy ennél fogva ezen céget a nyereség esetén mindenkor tanusított legszigorubb discretió folytán és a bármely összegű nyeresemények gyors és pontos kifizetése következtében osztályorsjegyek beszerzésére legmelegebben ajánlhatjuk.

* **Leltározás közben.** Pópa Pável jelentést tett, hogy az elhalt Szime Anna hagyatéka között volt a többek között egy csomag s benne 2000 frt értékű kötlevelek, melyek a leltározás alkalmával szőrén-lában eltűntek. A kötlevelek eltulajdonításával a férj Szime Tógyer szakadati lakost vádolta, a ki a vagyon leltározásánál közreműködött. A vádlott a kötleveleket előtt ugyanis megmutogatta a kötvényeket s fennen hirdette, hogy most már nem kell fizetniök, mert ő megsemmisítte őket. A kötvények körül 13 dbot károsult szolgálja meg is találta kaszálas közben a fűben, a többieknek

azonban nyoma veszett. A vádlott különben erősen érdekelve van a kötvényekben. Feljelentetett a nagyváradi kir. járásbiróságnak.

* **A hűséges cseléd.** Kis Mari cselédleány néhány nappal ezelőtt beszegődött szobaleánynak H. B. előkelő tisztviselőnél. Néhány napig becsületesen viselte magát, tegnap azonban míg a gazdája távol volt, összeszedte a gazdája összes ruhaneműit és azokat egy házalonak potom árért (11 frtért) eladta s a kapott pénzből kifizette régi adóságait, úgy hogy mire a rendőrség elfogta, már csak pár kr. volt a pénzből. A rendőrségen a leány azzal védekezik, hogy a hitelezői szorították s ezért volt kénytelen a ruhákat eladni. A rendőrség azonban nem lévén barátja az adósság ilyen fajtájú konvertálásának, — elfogta.

* **Elfogott betörő.** A rendőrség tegnap jó fogást tett, elfogta Angyal Ambrust, egy hírneves betörőt, aki most néhány nap óta Váradon tartózkodik s annyira feltűnő módon költekezett, hogy magára vont a rendőrség figyelmét. A rendőrségen Angyal azt állította, hogy a pénzt tisztességes módon szerezte. Azonban a rendőrség fogva tartotta. A vizsgálatot Kápolnay rendőrbiztos vezeti.

Őszi és téli idényre kalapokban újdonságok 75 krtól 6 frtig, uri női és gyermek eredeti Carlsbadi czipők mintegy 7—8 ezer pár, továbbá mindennemű keztük, harisnyák, kamáslik, nyakkendők, fehérneműek, Jäger ingek és nadrágok, plüsch takarók, kötött és szövött áruk esőernyők stb. Fábry Testvérek üzleteibe megérkeztek, rendkívüli nagy választékban, minek következtében különösen kalapok, czipők és téli áruk feltűnő olcsó áron árusítatnak el, érdekében áll mindenkinek bevásárlásait csakis Fábry Testvérek üzletében eszközölni.

Eredeti orosz készítményű Galocsnik kizárólagos főraktára, nagyban és kicsinyben, eredeti gyári áron.

Van — Nincs.

Nem mondhatom, hogy semmi szerencse sem ért volna e siralom völgyében. Hisz akadtam már esős időben olyan zárt kocsi, amelyik nem mindenütt csorgott, szeptemberben olyan vízvezeteki csőre, amely, habár óránként egy evőkanálnyira vól is, de csorgott, tikkasztó nyáron öntöttek már le vízzel, dermesztő hidegben szorult már a képem fűtött vaskályhához, nem is zugolódni akarok, csak azt jelentem ki, hogy életem legkellemesebb pillanata mégis az volt, mikor megtudtam, hogy hazánk harmadik leggazdagabb városában lakom.

Pillanatnak nevezem ezt a tudatot, mert nem tartott, fájdalom, tovább . . . gyönyörnek sok lett volna.

Fővárosi lap hozta, a statisztikai hivatal gyártotta azt a hírt, hogy hazánk 3-ik leggazdagabb városa Nagyvárad. 10,000,000, az az tíz millió forint osztr. értékű vagyonával.

Instruálni akartam magamat, szerezni egy vadonat új, uraságotól legfeljebb kétszer levetett ánczhogott, mint egy harmadik város polgárához illik; vadgalamb színű keztük, arany színű óralánczot, hogy rijjon le rólam is a vagyonosság az idegen jött-mentek előtt, de előbb utána néztem a hír hitelőségének.

Expedízióm eredménye ez:

1. Nagyváradnak nincs 10,000,000 frt értékű vagyon.

2. Nagyváradnak csak 10,000,000 korona értékű vagyon van.

3. Nagyváradnak tulajdonképpen ez a tíz millió koronája sincs meg.

4. Nagyváradnak adóssága nem csak volt, hanem lesz!

Hm! Hát így kell érteni az osztrák értéket?

Utánna jártam a 10.000.000 korona vagyonnak is, ami nincs ugyan meg bankóban, de megeltem felváltva, ilyen formán.

1. *Nagyváradi kövezele* = 1.000.000 érték. Eddig csak azt tudtam, hogy ha muszáj a kövezeleten járni, hát 1.000.000 szikrát hányt a szemem, most azt is tudom miért éppen annyit. Hát mert egy millióba került a kövezele. Minden szemem szikráját forintjával számítva teljesen megnyugtató fájdalom díj.

2. *A Körözs folyó* = 1.000.000 érték. Legelőbb Debreczen nem adta volna egy millióért, ha rajta folyt volna keresztül a Körözs, de azért még se rajta folyik keresztül, hanem rajtuk. Most pedig még többet ér a folyónk, mert desinfiáló virtusu olajgyári salak is uszik rajta. Ezt nem is számítotuk külön.

3. *Az eddigi színház, városház, csatornázás, bazár szorulat bővítése*, stb. tervek. Csak a pusztá papírost számítjuk kérem, azt is gyári áron, de megér 100.000 forintot.

4. *Szeretve tisztelt képviselőnk*. Ő is megér legalább annyit, mint amennyi penziót huz = 10.000 forint. De nem adnánk oda ennyiért, nekünk is több van.

5. *A kaszárnyák*. Ezekről csak a jó Isten tudja, hogy mennyit kellett fizetni értük, de a hozzá tartozó tiszt uraknak már nyílt titok a kauczió értékük. Összesen kitesznek úgy 1.000.000 forintot. Ez nem is sok ugy-e hölgyeim?

6. *A sport téri jégpálya*, mely nyárban sem olvad fel, mert mivel télen sem fagy meg, de azért sokba kerül, Rátkay bátyánk legyen az impressáriója.

7. Ho-hó! Már is több jött ki tíz millió koronánál.

De míg mi így megakadtunk a tovább számolásban, addig a tanács biztatón susog felénk:

— No! a koldus tarisznyánk is megér 5% közköltő emelést.

Beh kár, hogy a statisztikai hivatal munkája is csak — osztrák értékű.

Köby.

Férjgyilkos asszony.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, október 22.

Tura községet ez év január 31-én rémes gyilkosság híre járta be. *Dobák* János községi főbíró nem a legnagyobb egyetértésben élt a feleségével, a veszekedések napirenden voltak a 30 évig tartó házasság élet tartama alatt. A fent nevezett napon *Dobák* estefelől tért haza, a vállán egy csomó rőzsével, mely kötéllel volt atkötve. Ehes volt és enni valót kért. Minthogy a vacsora nem volt készen, a férj és a feleség között czivakodás támadt, amelynek folyamán *Dobák* állítólag kést rántott. A leánya *Dobák* Mária erre közbevetette magát, hogy kiragadjon a kést apja kezéből. Amíg az apa és a leánya így tusakodtak, az asszony hirtelen előrántotta az ágy alól azt a kötelet, amelylyel a rőzse volt atkötve, a kész hurkot a férj nyaka köré dobta s a leánya segítségével addig fojtogatta, amíg a szerencsétlen kiszenvedett. A két gyilkos nő egész éjjel ott virasztott a hulla mellett, reggel pedig a fászkamarában rejtették el s ott találta meg negyednapra a csendőrség a már oszlásnak indult holttestet.

A férjgyilkos asszony és leánya ma dél előtt állottak a pestvidéki törvényszék előtt gyilkosság vádjával terheltlen.

A tárgyalást *Seyfried* Ferencz, a pestvidéki törvényszék elnöke vezette Verebely Ignác kir. táblai bírival és *Novotny* Károly bírival az oldalán. A vádhatóságot *Gegus* Gusztáv dr. kir. főügyész helyettes képviselte. Az elsőrendű

vádolt védelmét Rosti (Rott) Mihály dr., másodrendűjét ifj. Erdély Sándor dr. látta el.

A vádlott vallomása.

Elsőben *Dobák* Jánosné hallgatta ki a törvényszék. Szikár természetű, összeszáradt asszony, szinte közönyvel mondta el a történeteket.

— Hogy hívják?

— *Dobák* Jánosné szül. *Gólya* Julianna, 54 éves, rom. katolikus, csak egy leánya van, az aki most melléje került a vádlottak padjára.

— Hol ismerkedett meg a férjével?

— A fonóban.

— Mikor keltek egybe?

— Már 30 esztendeje.

— Milyen házasságot folytattak?

— Nagyon rosszat.

— Miért?

— Mert az uram mindig másokat szerett; engem meg mindig késelni akart, valahányszor kérdőre vontam, hogy hol csavarog éjszaka.

— Hát hogy van az, hogy mégsem késelte meg soha?

— Hol a sógorom, hol a leányom ment meg.

— Szereti a pálinkát?

— Bár most is volna!

— Sokszor ivott?

— Igen, de nem sokat.

— A vizsgálóbíró előtt azt vallotta, hogy már régebben foglalkozott azzal a gondolattal, hogy a férjét elteszi láb alól?

— Azt mondtam, hogy vagy én akasztom föl magam, vagy őt teszem el láb alól.

— Nem leste meg az alkalmat, hogy mikor ölheti meg a férjét?

— Nem én.

— Hát most mondja el, mi történt január 31-én.

— Azt maguk jobban tudják, mert én már elvesztettem az eszemet.

— Erre csak emlékszik, hiszen az nagy dolog volt.

— Nincsen az én eszem a helyén.

— Hát, ugy-e bár, hazajött a férje...

— Hazajött a férjem és nem volt készen a vacsora. Hangosan káromkodva lefeküdt a lőczára. Én rászóltam, hogy ne veszekedjék.

Erre ő fölkapta a kést és nekem rohant. A leányom közbevetette magát; amíg aztán ők ketten dulakodtak, kivettem az ágy alól a kötelet, a nyakába dobtam — és... és meghuztam.

— Hát maga fojtotta meg?

— Én meg a leányom.

— Mikor villant meg magában a gondolat, hogy a férjét megfojtsa.

— Akkor, amikor a leányommal dulakodott.

— Milyen szándékkal dobta a kötelet a férje nyakába?

— Azzal, hogy megfojtom.

— Ittak az nap pálinkát?

— Nem.

— Meggyőződött aztán róla, hogy a férje már nem él?

— Hiszen egész éjjel lestem, hogy majd fölkel.

— Mikor vitték át a fászkamarába?

— Reggel. Én meg a leányom.

— Akkor már tudták, hogy meghalt?

— Igen.

— Hát mért nem jelentették föl az esetet?

— Tudtam ugy is, hogy ráakadnak.

Rosti dr. védő: Milyen módban éltek maguk?

— Rossz módban.

— Mennyit keresett a férje?

— Huszonnégy kiló buzát.

— Pénzt nem?

— Nem. Én meg a leányom keresztünk.

Miután még ifj. Erdélyi dr. védő és *Gegus* Gusztáv főügyész helyettes intéztek néhány kérdést a vádlottnőhöz, *Dobák* Mária kihallgatása került sorra.

A gyilkos büntársa.

Dobák Mária 22 éves, hajadon, két gyermeke van, az egyik a fogházban született.

— Szerette magát az édes apja?

— Szeretett, amikor nem volt haragos.

— Igaz-e, hogy édes apja sokszor megverte?

— Igaz. Akkor este is nekem jött. A mig dulakodtunk, anyám kihuzta a kötelet az ágy alól és apámnak a nyakába dobta aztán meg-rántottuk.

— Erősen meghuzták a kötelet?

Nagyon erősen sem kellett, mert apám gyöngye lábán állott, ital volt benne. A mikor a földön volt, addig huztuk, amíg meg nem halt.

— Mikor gondolt arra, hogy elveszi az édes apja életét?

— Akkor, amikor már a nyakán volt a kötél.

Gegus dr. főügyész helyettes: Mikor levették a kötelet, nyoma maradt az apja nyakán?

— Igen.

— Hát ezért nem jelentették föl?

— És nagyon féltem s nem engedtem, hogy anyám följelentse.

A tanuk vallomása.

Dr. Homonnai Ferencz turai orvos, az első, akit a hullához hívták, azt vallja, hogy a kötél nyomát látta *Dobák* nyakán s hogy a hulla foltokon kívül véraláfutásokat is talált a halott mellén.

Gólya András községi bíró nagyon jóra-
való embernek ismerte *Dobák* Jánost, aki a kötelességét pontosan teljesítette s ittas sohasem volt.

— Mi vitte rá, hogy *Dobák* után kutasson?

— A község házára jött *Gajó* István esküdt s azt mondta, hogy két nap óta nem látta a határcsözt, nézzük meg, hogy merre van. Elmentünk *Dobák* lakására. *Dobák* Mária az ágyon feküdt, az asszony pedig az udvaron volt. Ettől kérdeztem, hogy merre van a férje. Azt felelte, hogy kora reggel kiment a határba, »Hát tegnap hol volt?« kérdeztem. A Nagy József halotti torán, — mondta az asszony. En aztán elmentem kérdezősködni, hogy *Dobák* csakugyan ott volt-e a toron. Azt hallottam, hogy nem volt ott. Visszamentem *Dobák* ékhöz s azt mondtam az asszonynak, nyissa ki a kamarát. A mikor az asszony a lakatba illesztette a kulcsot, így szólt: »Hát mi tagadás benne, odabenn fekszik. Le akart szurni és én egy sulyokkal agyonütöttem.«

Gajó István esküdt ugyanazt vallja, amit a községi bíró.

Benke Péter, Tura község törvénybírája, emlékszik rája, hogy *Dobák*kné egy izben azt mondta neki: »Vagy fölakasztom magamat, vagy elteszem az uramat láb alól.«

Mészáros Jánosné *Dobák*kné szomszédságában lakott s tud róla, hogy sokat porlekedtek. Így vall *Fias* Istvánné is.

(A tárgyalás folyik.)

Pestisveszély Bécsben.

A bécsi közkórházban egyre-másra történő megbetegedések a legnagyobb izgalomba hozzák Bécs lakosságát.

»Az az izgatottság — írja egy előkelő bécsi organum, — melyet Bécs népe között az utóbbi napok eseménye idéztek elő, mindinkább szükségessé válik az, hogy mindent, ami a pestises betegeket illeti, leplezetlenül a nyilvánosságra hozzanak, minthogy ennek hijában az alap-talan közlemények, a titokteljes és borzalmas híresztelések hitelre találnak. Csak az illetékes factorok teljes nyíltsága képes a közönség izgatottságait korlátok közé sorozni s mindennemű túlhajtásnak elejét venni. *Itt van azonban az idő és ezt meg kell mondanunk, hogy erőlyesen és körültekintően megtegyünk mindent, ami a szörnyű betegség terjedésének és ezzel együtt a bécsi nép jajgató kétségbeesésének véget vet.*«

És ezek az intézkedések lázas sietőséggel, drákói szigorral mennek végbe. A barakok építése folyik.

Bécs izgatottságát növeli az a valószínűség, hogy azon szolgálk közül, kiknek egyike, *Noc* már a pestis

kórházba került egy mielőtt a hár alá vételüket foganatosították volna, hazafutott családjától elbucszni.

A különzés különben már megtörtént és a járvány kórház-pavillon elszigeteltsége s a benne levőkkel való közlekedési rendszer teljesen kizárja a ragály elterjedését.

A pestis veszedelemről szóló táviratainkat itt adjuk azon sorrendben, amint azt vettük:

Bécs, október 22. (Saját tud. táv.) A nap folyamán még két újabb megbetegedés történt. *Barisch* öcscse, ki beteg bátyját a kórházban többször meglátogatta s azonkívül családjával s az egész városban számtalan emberrel érintkezett — hirtelen beteg lett ugyanazon szimptomák közt, mint az előzők. Ugyanilyen állapotban van *Müller* dr. nőcseledeje. Mindkettőt beszállították a járványkórházba.

Bécs, október 22. (Saját tud. táv.) A járványkórház mögött az éjjel körülbelül 100 munkás fáklavilágítás mellett barakkokat állított fel.

Bécs, okt. 22. Az orvoskari dékán a közkórház egyes klinikáinak előjáróit körlevélben értesítette, hogy az előadások és tanfolyamok a közkórházban néhány napig szünetelni fognak. Az intézkedés okául a kórház tisztogatását említi a körlevél.

Bécs, október 21. (Saját tud. táv.) *Müller* tanár és *Pecha* Albina állapota rosszabbodott. Az orvosi jelentések szerint a láz folyton nagyfokú, a válladékok véresek. A kórház kapuit rendőrök őrzik s belőle senki sem távozhatik. A királynak az eseményekről naponként többször jelentéseket tesznek. A rémület annyira általános Bécsben, hogy többen már odahagyták a várost.

Bécs, okt. 22. (Saját tudós. távirata.) Dr. *Müller* orvostanár betegsége következtében a járványkórház vezetését dr. *Poeh* vette át, aki az ötödik azon bécsi orvosok között, kik az indiai expedícióban résztvettek. Dr. *Poeh* önkényt vállalkozott e feladatra s veszélyes hivatalát azonnal át is vette.

Budapest, okt. 22. (Saját tud. táv.) A fővárosi tanács rendeletet bocsátott ki a szállodásokhoz, hogy az idegeneket külön jelentsék be.

IRODALOM.

A magyar népnév eredete. Dr. *Marienescu* Athanáz, a nagyváradi kir. tábla kitűnő bírása, tanulmányt irt a magyar népnév filológiai eredetéről és értelméről és a kaukázusi Magyarországról. A filológusokat és etymologusokat nagyban érdekelheti ez a munka, melynek szerzője lelkiismeretes szorgalommal és körültekintéssel sorolja fel mindazokat az adatokat, melyek arra vonatkoznak, hogy honnan származott a magyar szó, a magyar nép elnevezése? Ebből a szorgalomból és lelkiismeretességből egyrészt a tudós szerző alapossága, másrészt az látszik, mily szeretettel foglalkozott a tárgyával, amit annál nagyobb örömmel regisztrálunk, mivel a munka írója tudvalevőleg román származású. A kis könyv, mely gróf *Zichy* Jenőnek van ajánlva, a nagyváradi *Szigligeti*

Társaság kiadásában jelent meg, *Láng* József nyomdájának betűivel, csinos kiállításban. Kiadásával a társaság érdemes dolgot cselekedett.

TANÜGY.

Beiratások az ipariskola téli tanfolyamán.

Az ipariskola téli tanfolyamán a beiratások okt. 25-től nov. 1-ig eszközöltek s a tanítás nov. hó 5-én veszi kezdetét. — A tandíj 2 frt 9 kr.

A tanonc tartó mester urak ezen értesítés kapcsán felhivatnak, hogy tanonczaikat a fent megjelölt határidő alatt mulhatlanul beirattassák, mert a nov. 1-én be nem iratkozott tanuló mesterei a legujabban kiadott miniszteri rendelet értelmében büntetés céljából a kapitányi hivatalhoz közvetlenül s azonnal betejesztenek.

Nagyvárad, 1898. okt. 15.

Szűts Izsó,
iparisk. igazgató.

Iparossegédek továbbképző s szakrajztanfolyamai.

A nagym. vallás és közokt.-ügyi miniszter segélyezése mellett iparos segédek s önnálló iparosok részére november—márczius hónapok alatt a következő rajztanfolyamok szerveztetnek:

a) *Építő iparosok tanfolyama.* Előadatik: építészeti szerkezetten, tervezés s költségvetésen, alaktan s anyagtan stb. heti 11 órán.

b) *Fémiparosok tanfolyama.* Előadatik fém ipar rajz s anyagtan, gépkezelés és káznifűtés heti 4 órán.

c) *Asztalosok tanfolyama.* Előadatik faipari rajz, alak s anyagtan heti 3 órán.

d) *Szabók s cipészek szabászati tanfolyama.* Előadatik szabászati rajz és anyagtan, — heti 2—2 órán.

Tandíj az egész tanfolyam idejére az építő iparosok részére 4 frt, a többi iparágak részére 2 frt. A tanfolyam végzéséről a hallgatók bizonyítványt nyernek.

Beiratás vége t jelentkezhetni október hó 25-éről a szaktanfolyam igazgatóságánál (Nagy Piac-tér, polg. isk. épülete.)

Nagyvárad, 1898. okt. 15.

Szűts Izsó,
a szaktanfolyam igazgatója.

Tiltott utakon*.

Majd tovább olyan hóborított helyekre jutottam, ahol az ut menete többé már nem volt látható. A menés a gördülékeny tömbökön és meredélyeken igen fárasztó volt, de ez még fárasztóbbá vált akkor, amikor minden nyomomat a megfagyott hóba valósággal be kellett vágnom. Csak lassan tudtam előre haladni.

Egy idő múlva a rohanó folyam fölött a hóalagutak egy egész sorát vettem észre, melyet a korábbi években a jég és hótömegek egészen befedtek. Minél magasabba jutottam, annál keményebb volt a hó. Az először átnedvesedett s azután ismét megfagyott csizmáim feje a lépést rendkívül nehézkessé tették. 3600 méter magasságban, valami 90 méterrel a folyam feletti, egy igen nagy, keményre fagyott,

* E cím alatt egy részletet közlünk Landor H. S., a hírneves angol utazónak a művéből, mely éppen most jelent meg, *Brockhaus* F. A. kiadásában Lipcsében. »Tiltott utakon« szerzője, Landor, egy fiatal festő és mérnök az előző év nyarán a *Tibet* hegység még felfedezetlen bércei közé hatolt be. Mindenféle kalandokat átért a bátor szerző. Nehéz harcok között sikerült neki mintegy 30 tagból álló kísérettel a *Himalaja* hegyláncot jég és hó között megmászni. A Tibetben őt és kíséretét éhség fenyegette és kétségbeesett kísérete meg akarta őt ölni. Mindezek dacára ő tovább nyomult, hogy a hindu papok államának titka t kikutassa. Leírja a nevezetes nép életét és foglalkozását s szörnyű kínszárgától telt zsarnokságukat. A papok és katonák által átszolgáltatta a szerző utolsó két szolgáját hatalmukba került és a legszörnyűbb kínzásokat kellett tőlük elszenvednie. Befejezésül ezen kínzásoknak, egyik szemére megvakított és le is fejeztették volna és egy szerencsés vé eltennek köszönheti csak, hogy életben maradt és hazáját viszontláthatta. A remek kiállítású mű (ára 10 márka) nem kevesebb mint 200 képpel van ellátva a szerzőnek eredeti rajzai és fényképeiről véve fel és azonkívül tartalmaz még 8 művészi színnyomatot Landor aquareljei után és egy általa felvett térképet.

rendkívül meredek hómezőn kellett átlépetnem.

Egynehány kulis-im előre ment, a többiek pedig mögöttem maradtak. Daczára annak, hogy egy ösvényt már kitapostunk, mégis lábaink minden nyomát újra-újra kellett bevagdálni, hogy a kisiklást kikerüljük. Ezt pedig úgy értük el legkönnyebben, hogy a csizma hegyével addig ütögettük a fehér takarót, míg a megmérhetetlen nagyságban egy kis nyílást csináltunk, melybe lábunkat beállítottuk s így biztosan tarthattuk fönt magunkat. Minden alkalommal a legnagyobb vigyázattal kellett volna hozzáfognunk a munkához, de fájdalom, ahhoz nem igen volt türelmünk.

Azt hittem, hogy egy biztosabb módszert találtam fel, amidőn térdemet magasra felemelve szeges bottal a hóba belevágtam és míg az egyik lábbal erősen tartom magamat, addig a másik a már említett módon a nyomot bevágja.

Éppen készültem, hogy ezen heves ütögetéseket megtegyem, amidőn egy olyan állásra találtam, ahol a hótakaró alatt kemény jég volt. Lábam nem találva semmi biztos nyomot, kicsuszott, én elvesztettem az egyensúlyt s ijesztő gyorsasággal horzsoltam le a meredek csapást, önkénytelen csuszásomat jég és hó tömegek és az előttem haladó kulis-im ordítására követte. Tüstént átláttam a veszedelmet, mely fenyegetett, ha a folyamba találnék lecsuszni, mely tehetetlenségemben minden bizonytalansággal a hossa u jégaiagutba visz, melyben biztos halálnak néztek elébe.

E néhány pillanat alatt még találtam időt azon gondolkozni, hogy vajjon a víz szélén emelkedő sziklák tartanak fel, vagy pedig az esés sebessége a fejemen keresztül vet a vízbe. Parkodtam magamat a fagyos ujjaimmal a hóba erősen belekarmolva, mászó botommal megtámaszkodni — mindhiába!

Hirtelen megpillantottam előttem egy nagy hóból kiemelkedő követ.

Ez volt az én utolsó reményem és minden erőm, minden idegem kétségbeesett megfeszítésével iparkodtam hozzá közelebb jutni. Elővigyázzal terjesztettem ki lábszáramat. Az esés szörnyű volt és úgy látszott, hogy minden él, szöglet az én testemen morzsolódik szét. De a szikla fenntartott és én megvoltam mentve. — csak néhány lépésnyire a folyam szélétől. Csodálatos módon az ijedtségtől eltekintve esésemnek semmi komolyabb következménye nem volt.

Ujjaim a jégtől meg voltak hasogatva s vérzetek; ruháim szétszakadtak. Amidőn ismét lábra tudtam állani, a fölöttem ijedező, jajgató kulis-kuak jelt adtam a tovább menésre; magam a folyó mellett haladtam, amíg egy olyan helyre akadtam, ahonnan a felső ösvényt ismét elértem.

Igazságszolgáltatás.

Ítélet hirdetés a bagaméri zendülés ügyében. Annak idején megirtuk, azt hogy a kir. ítélőtábla a bagaméri zendülők ügyében meghozta az ítéletet, s nagy részben megváltoztatta a törvényszék ítéletét, a nagyobb résznek a büntetést felemelte, néhányét azonban leszállította. A nagy port felvert ügyben holnap lesz meg az ítélet hirdetés a törvényszék előtt, a törvényszék végtárgyalási termében. Be van idézve erre a *hatvannégy* vádlott, akik mindannyian a büntetések leszállítását reményelték, s most még büntetésük felmentését fogják hallani. A legjobban járt közülök a fővádlott, *Juhász* Béni, akinek büntetését a tábla *hat* esztendőre, *három* esztendőre. A tábla ítéletét a vádlottak mindenesetre megfelelőbbnek s így az ügy a kuriára kerül, s így az végbefejezést csak a tavaszon fog nyerni.

A harapós kutya. Bogus János cigányfalvi lakos panaszt adott be Kozma János szomszédja ellen, hogy annak a kutyája a kis leányát *Mariskát* megharapta. A törvényszék ezzel az ügygel tegnap foglalkozott. A panaszos a vádlottat a súlyos testi sértés büntetésében kérte bűnösnek kimondani, azonban a ta-

nuk azt igazolták, hogy a vádlott nem tehetett arról, hogy a kutya a leányt megharapta, mert mindent elkövetett, hogy a kutyáját ártalmatlanná tegye s ezért a törvényszék a vádlottat felmentette.

REGÉNY-CSARNOK.

A GORDIUSI CSOMO.

Németből: Gusztáv.

Bizony fenség . . . úgy beszélnek, hogy ez egyszer megsemmisültek a Brinskiek minden tervei. Tádé rokon, mikor a köpenyt udvariasan feladta, nem is sejtette, hogy e koncert neki sokba, nagyon sokba . . . menyasszonyába került.

A gondviselés úgy rendelkezett, hogy a híres cellóista is meglátta a szép leányt, kielragadtással csüggött játékán. Talán az a két gyönyörű szempár adott neki erőt, hogy ez estélyen önmagát felülmutta. — Szíve is hevesen dobogott. Kint egy oszlop mögé állott, hogy a fiatal szép hölgyet még egyszer megláthassa, hogy megtudakolja ki az és hol lakik.

A sors ismét kedvezett, maga Tádé adta fülébe a kedves hangot, mikor elég hangosan kiáltotta a kocsisnak a »Meinhard szállót.«

Másnap Gleichen ur is abban a szállóban ebédelt, láthatta ismét a szép hölgyet. És ezennel mindennap ott volt, távolból nézte bámulata tárgyát.

Természetesen már az első nap észrevették és Melania pirulása, majd elsápadása eléggé észrevették vele, hogy mi ment végbe a leány szívében. Mi sem természetesebb, hogy az ismeretséget hamar megkötötték, a miben, megint a szerencsétlen Tádé vitte a közvetítőt. Ő maga ment hozzá, együtt ittak, persze a bókákat nem kimélte. Azt sem mulasztotta el, hogy megmondja, hogy Melania hoga valószínű művész a zongorázásban éppen úgy, mint Konstantin a cellóban. Ezután magától jött a bemutatás és a többi. Szépen rendben: a meghívás, a visitelés, a zenélés etc. etc. A két tüzlélek hamar megtalálta egymást — szíveik örök hűségét esküdtek.

Nos fenség, elgondolhatja, milyen hosszú orrok lettek, milyen savanyu képeket vágtak a családban, mikor a lány — kötelességének tartotta — jegyese előtt feltárta szíve érzelmeit.

Gyűlölettel telve hagyták el Berlint, Tádé pedig megesküdt, hogy agyonlövi, leszurja azt a nyomorult celló játékost, ha Melaniát elveszi. Megkezdődött a harc és minden kigondolható eszközt felhasználta, hogy az ő részére olyan kellemetlen, sőt mondhatni gyűlöletes viszonyt megszüntesse és így a két szerelmes házasságát megakadályozza.

De a vas is jobban meg keményedik a sok kalapács ütés alatt, így a szerelem is annál erősebb, hevesebb lett az akadályok növekedtével.

Röviden Melania lemondott Mosciska birtokáról úgy nyolczvan százezer rubel értékben — kielégítette egy időre rokonait és így Tádé sem lett üngyilkos sem nem szegte Konstantin nyakát, hanem bánatát rendíthetetlenül tokaiba és champagnerbe ölte. Hányszor tette már ezt, nem tudom, illetőleg nem tudnám felsorolni. — Mindezeket azért mondtam el eddig, hogy a családról egy kis képet nyújtsak. És Melania, a szegény leány nyolcz évig élt e körben.

A hercegnő hevesebben szívta cigaretjét és valamit mormogott.

Tehát az 18 . . . tavaszán, mely a nevezetes télire következett Melania és Konstantin feleség és férj lettek. Hosszabb nászutazásra Berlinbe mentek.

Életük hosszú édes csókhoz volt hasonló — a lélek fürdéséhez a paradicsom boldogságában.

Nem igen keresték ők fel, mint mások szokták — a nagy városok zaját, hogy mulassanak, hogy lássanak és látassanak. Elvonultak Innsbruch közelében az acheni tó mellé, mikor itt az élet kissé élénkebb, feljebb húzódtak Tyrolba. A felséges természet magányában éltek, távol a világ zajától, csak ma-

guknak, egyedül szerelmüknek. Boldogság volt ez Olga Petrowna.

Mindenki azt hitte, hogy keserű kiábrándulás lesz a vége, mint rendszeren szokott. Oh nem!

(Folyt. köv.)

TÁVIRATOK.

Az aradi polg. takarékpénztár sorsa.

Arad, október 22. (Saj. tud. táv.) Az aradi polgári takarékpénztár 170,000 ft visszafizetésére moratóriumot kapott.

Román Miron utóda.

Nagyszeben, okt. 22. (Saj. tud. táv.) A metropolita választás december 29, 30, 31 napjain fog végbe menni. Hír szerint *Metianu* aradi püspök fog megválasztatni, kinek utódjául *Puscaruit* emlegerik.

A német császár Konstantinápolyban.

Konstantinápoly, okt. 22. A mai szelamlik sok ezer főre menő közönség jelenlétében ment végbe. A föntartott helyeken valamennyi katonai attaché egyenruhában, a német kolonia tagjai és számos idegen jelent meg. Tizenkét óra után a német császári pár megjelent a Hamidjemecsettel szemben lévő pavillonban. Egy-egyed 1 órakor a szultán nagy pompával hajtatott a mecsetbe. A császári pavillon előtt a szultán felállt a kocsiban és köszönt a császári párnak, a mely a köszönést szívesen viszonzta. A szertartás után a csapatok a Jildiz-palota közelében lévő gyakorlóterre vonultak. Fél 2 órakor a szultán és a császári pár a pavillonba mentek, a hol a katonaság elvonult előttük. A német és a török lobogót tüzték ki. A fejlődött vonalban álló diszcsapatok tisztelegtek, a zene játszott és a katonák »csok jasad«-t kiáltottak. 16 zászlóalj, 2 lovassági ezred és 4 tüzerüteg, összesen 5500 ember vonult el lépésben a felségek előtt Selket tábornagy vezetése alatt. Az elvonulás a hely kedvezőtlen volta dacára, aránylag elég jól ment végbe. A német császár gratulált a szultánnak. Időközben a gyakorlóterren összeverődött tömeg nőttön nőt és zajos ovációkban részesítette a császári párt és a szultánt. A császári pár nyájasan megköszönte a tüntetést.

A franciaországi események.

Páris, október 22. A legutóbb alakult szocialista örködő-bizottság tegnap este a Lac Saint-Fargeau nevű helyiségben gyűlést akart rendezni. A helyiség tulajdonosa azonban nem engedte át a termet, a mi heves összeütközésre vezetett. A rendőrség ismétellen közbelépett. Néhány rendőr kivont karddal visszazorította a tüntetőket, akik azután a korlátokon kívül tartották meg gyűlésüket. Beszédeket mondtak, de a rendőrség szétzavarta őket és több személyt letartóztatott. (Magy. Táv. Ir.)

Rektoravatás.

Bécs, október 22. (Saj. tudós. táv.) Ma délelőtt iktatták be ünnepélyes módon *Guttenberg* tanárt a földmivelési főiskola rektori székébe a miniszteriumok, a helytartóság, Bécs város közönsége, a bécsi főiskolák képviselői és a diákság jelenlétében. *Liébenberg* prorektor a mult tanévről szóló jelentésében

megemlékezett a királyné haláláról, amely az uralkodóházat, a monarkiát és minden osztrák polgárnak a szívét keményen sújtotta. Az új rektor ünnepi beszédében arról a nagy fejlődésről beszélt, amely az általános gazdasági viszonyokban Ő Felsége uralkodása óta látható és azzal végezte beszédét, hogy köszönetet mondott az uralkodónak, akinek oltalma és gondoskodása lehetővé tette a földmivelés óriási fellendülését. Kívánja, hogy Ausztria földmivélése még soká részesülhessen Ő Felsége oltalmában.

Dél-Afrikából.

Pretória, október 22. (Reuter) Joubert tábornok ultimátumot küldött Magatonak, akinek emberei megtagadták az engedelmisséget és még 3000 burghert szőlített fegyverre. A legújabb hírek szerint a felkelők megtámadták a boerok táborát. Heves összeütközés folyt a két tábor között. A háboru valószínűleg komoly lesz és soká fog tartani. (Magy. Táv. Ir.)

London, október 22. A »Daily Mail«-nak e hó 21-éről azt jelentik Fokvárosból, hogy a boerok délután komoly csata után megverték Magatot. (Magy. Táv. Ir.)

Spanyolországi hírek.

Madrid, október 23. A »Nacional« című lap megjelenését betiltó rendeletet visszavonták és a nevezett lap igazgatóját, Figuerot tegnap este szabadon bocsátották.

A madridi főkörmányzó és a képviselőház elnöke meglátogatták *Sagasta* miniszterelnököt. Azt hiszik, hogy ez a látogatás összefügg *Figuero* a ügyével, aki szintén képviselő. Hír szerint ez az ügy nézeteltérést okozott a miniszterek között, amelynek következtében a közoktatásügyi miniszter és *Gamazo* közmunkaügyi miniszter beadta lemondását. Ezt a két tárcazt ideiglenesen *Sagasta* miniszterelnök veszi át.

Madrid, október 22. *Figuero* a »Nacional« igazgatója a legfőbb törvényszéknél panaszt fog emelni a városi főkörmányzó ellen a képviselői mentelmi jog megsértése miatt. A képviselőházi elenzék tagjai este *Salmeron* elnökléte alatt ülést tartottak. (Magy. Táv. Ir.)

Dél-Amerikából.

Valparaiso, október 22. (Reuter) Argentina javaslatot tett a Puna-Atacama-ügy rendezésének alapelveire nézve. Az itteni hivatalos körök néhány pont kivételével barátságosan fogadták az előterjesztett javaslatot.

London, október 22. A »Times«-nek azt jelentik Buenos-Airesből, hogy a Puna-Atacama-ügyben megnyugtató megállapodás jött létre. A megegyezést a két állam külügyi hivatala egyidejűleg fogja közzétenni. Argentina chilei követe elbocsátását kérte.

Valparaiso, október 22. (Reuter) A miniszterelnök és a közmunkaügyi, valamint a külügyminiszter között nézeteltérés merült fel, aminek következtében a két szakminiszter lemondott. (Magyar Táv. Ir.)

A Fasoda-ügy.

Bécs, október 22. (Saját. tud. táv.) A király ma *Muraniev* gróf külügyminisztert és utána *Kállay*-t kihallgatáson fogadta.

London, október 22. A Reuter-ügynökség jelenti: Beszerzett értesüléseink szerint kevés vagy egyáltalán semmi aggodalmat nem táplálnak aziránt, hogy a Fasoda-ügy nagyon komoly fordulatot ve-

hetne, amint azt a sajtó egy része hiszi. Nevezetesen ismétellen kijelentették, hogy a tengerészeti szertárakban nem fejtenek ki rendkívüli tevékenységet. Hozzá teszik, hogy a kormány nem fog jogtalan halogatást tenni, hanem az esetben, ha a francia kormány megtagadná nyilvánvaló kötelességének teljesítését, Marchandot Fasodából eltávolítja.

KÖZGAZDASÁG.

Reich Jenő s Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Határidők.

Budapest, október 22

Buza márcziusra	9.44
Buza októberre	9.32
Uj tengeri	4.71
Tengeri augusztusra	—
Rozs őszre	8.10
Zab őszre	5.98

Értéktőzsde.

Budapest, október 22.

Az irányzat nyugodt.

Osztrák hitel	351.60
Magyar hitel	377.50
Allamvasut	348.30
Salgótarjáni	620.32
Wagon-kölesön	259.50
Villamos vasut	225.25
Magyar leszámítoló	252.25
Iparbank	104.25
Budapest közuti	359.50
Kereskedelmi	1011.50
Déli vasut	78.—
Rimamurányi	261.50
Magyar jelzálog	238.—

Bács, október 22.

Az irányzat szilárd.

Osztr. hitel	351.50
Magyar hitel	377.50
Allamvasut	348.—
Birodalmi márka	58.52

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1898. október 22-én

Magyar aranyjárdék 4%	119.85
Magyar koronajárdék	97.90

Magyar vasuti kölesön aranyban 4/10%	119.—
Magyar vasuti kölesön ezüstben 2/10%	100.—
Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	119.50
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	96.—
Italmérsi jog megváltási kötvény	100.50
Horvát-szlavón földtehermentesítési kötvény	97.—
Magyar nyeremény-sorsjegy-kölesön	161.50
Tiszabábalyosi és szegedi sorsjegyek kölesön	138.50
Osztrák járadék papírban	100.—
Osztrák járadék ezüstben	101.90
Osztrák járadék aranyban	120.50
Osztrák korona járadék	101.25
1860. Osztrák államsorsjegyek	140.50
Osztrák magyar bankrészevény	904.—
Magyar hitelbankrészevény	378.25
Osztrák hitelintézeti részevény	352.50
Páris vista	350.—
Német birodalmi márka	9.80
London vista	58.87 1/2
Páris vista	47.52 1/2
20 márkás arany	11.77

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Nagyvárad kereshedelmi és iparkamara.

4771/1898.

Pályázati hirdetemény.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter irtól 64 901—1898. sz. a. vett értesülés alapján, az odessai oszt. magyar segélyegylet alelnöke Schwarzkopf Mór csász. tanácsos nagykereshedő, egy oszt. vagy magyar származásu kereshedelmi növendéket egy év tartamára havi 100- egy-százrubel fizetés mellett irodájában kereshedelmi kiképzés céljából alkalmazni óhajt, miért is ezen állás betöltésére a a fentnevezett miniszter ur pályázatot hirdet.

A szóbanforgó pályázat feltételei a következőkben van megállapitva:

Az állás elnyerése iránt folyamodhatnak oly kereshedelmi ifjak, kik valamely kereshedelmi iskolát kiváló sikerrel végeztek, mely körülmény iskolai végbizonyítványnyal igazolandó.

A folyamodványban részletezendő az illetőnek eddigi foglalkozása és magavi-selete, valamint a nyelvismeretek is.

Oly pályázó, ki jeles iskolai képzett-ség mellett kivitelünk körében már gya-korlati képzettséggel bir és ezt igazolni képes, továbbá monarchiánk termelő ké-pessége felől is lehetőleg tájékozva van, valamint az orosz nyelvet bár némileg birja, az állás odaitélésénél előnyben fog részesittetni.

A fentiek figyelembe vételével szer-kesztendő és felszerelendő folyamodvá-nyok, (a kereshedelmeügyi magy. kir. mi-niszter urhoz címelve) **az alulirtott kereshedelmi és iparkamarához**, a folyó 1898 évi november hó 15. nap-jáig nyujtandók be.

Nagyvárad, 1798 okt. 22.

A nagyvárad kereshedelmi és iparkamara:

Reismann Mór, **Dr. Sarkadi Lajos,**
h. elnök. titkár.

Amerikai zsebórák.

Jótállással, hogy a nickel színét nem vál-toztatja, szerkezete pontosabb és jobb, mint a legdrágábbakké. **Ára darabonként 3 forint.**

Jótállás mellett, míg a készlet tart. Hozzá ezüstös óraláncz **60 krajczár.**

Önberetváló készülék.

Fox, valódi solingeni gyártmány, sok ki-állítás kitüntette, gyakorlás nem kell. Megvágás kizárva. Tiszta és kényelmes munka. Börbeteg-ségtől megment. Tartós és pénzt megtakarító. **Darabja 3 forint.**

A penge *** csillagos aczélból és a többi részei alpaccából vannak. Egy külön penge hozzá **1 forint.**

Megrendelhető:

POLLÁK SÁNDOR főbizományosnál,
BUDAPEST, V. ker. Kálman-utca 17.

Gyűjtőknek 5 drb után egy ? gy ingyen küldetik

Alólist írelárusító által több nagy nyeremény között

f. év márczius hó 22-én

60,000 kor.

f. év április hó 6-án a

600,000 kor.

jutalomdíj fizettetett ki.

LEGNAGYOBB NYEREMÉNY A LEGSZERENCSEBB ESETBEN

EGY MILLIÓ KORONA.

Első osztályu eredeti sorsjegyek áral :

egy egész	egy fél	egy negyed	egy nyolczad
6.— frt	3.— frt	1.50 frt	75 kr.

A sorsjegyeket utánvétell küldöm, de az összeg postautalványon vagy ajánlott levélben is be-küldhető. A hivatalos tervezetet minden megrendeléshez ingyen melléklem. A huzási jegyzéket minden további felszólítás nélkül a huzás megtörténte után azonnal beküldöm.

Sziveskedjék b. megrendelését mielöbb hozzám, mint a sorsjegyek eladásával megbízott fölárusítóhoz juttatni

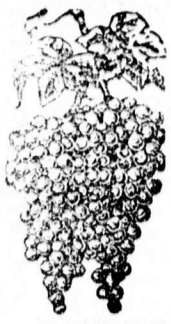
Bihari Ede **BUDAPEST,**
Granátos-utca 14.

összesen kisorsoltatik

13. 160,000 korona.

100,000 sorsjegy

50,000 nyeremény.

**Finom, édes,
BAKAR-SZŐLO,**
kilója 32 kr!
Erdélyi Faj-Alma,
kilója 24 kr.

Tisztán kezelt, természetes

HEGYI-BOROK,

a következő előnyös árban:

Kitünő asztali ó bor, literje 32 kr.

100 liter 22 frt.

Magyarádi asztali ó bor, 1 ltr. 40 kr.

Magyarádi asztali ó bor I. 1 > 48 <

Asztali veresbor, 1 > 44 <

Ménesi veresbor, 1 > 64 <

Mindenemű üvegelt csemege, aszú és pezsgő-borok, a legolcsóbb árban. — Egy kosár, 5 kiló Csemege-szőllő, bárhová bérmentve küldve, 2 frt 20 kr.

Nagy-raktár, bel- és külföldi Rum, és Cognac-ból.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítenek.

Kiváló tisztelettel

MERTZ NÁNDOR

Nagyváradon N.-Körös-utca Mertz-ház.

! Telefon összeköttetés !

KÖBÁNYAI KIRÁLY SÖRFÖZŐ

Részvény-Társaság.

Alaptőke 4.800,000 korona.

Góliát maláta-sör.

Bajor szódra készült ezen legújabb sörgyártmányunk arra van hivatva, hogy az e nemű külföldi árukat kiszorítsa.

Kellemes zamatja miatt kedvelt üdítő ital és gyógyhatásánál fogva a legelső orvosi szaktekintélyek melegen ajánlják, különösen dr. Korányi Frigyes és dr. Kéthli Károly egyetemi tanár urak tanúsítják, hogy ezen sör sikeresen használhatóan bizonyult.

Ideg bajokban, vérszegénységűnél, emésztési zavaroknál, gyengeségűnél maláta-sörünk kétségtelenül valódi gyógyító szer.

Árak vidékre: Nagy láda: 60 kis palaczk 6 frt, betét 4 frt összesen 10 frt.

Kis láda: 30 kis palaczk 3 frt, betét 2 frt, összesen 5 frt, budapesti vasuti állomásra szállítva utánvétellel.

Hónapokig eltartható.

A ládászert és palaczkokért adandó 4 forint illetve 2 frt betétet, azoknak bérmentes visszaszolgáltatjuk.

Megrendeléseket elfogadják: Gyári irodánk Kőbányán, városi irodánk: Budapest, VII., Kertész-utca 40. és helybeli főraktárosunk:

POPPER JÓZSEF.

251 12-20

1021. sz. 1898.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezenel közhírré teszi, hogy a Nagyvárad város kir. járásbíróságnak 1898. évi V. I. 264. számú végzésével Tóth Márton csődgondnok felperes részére Grünberger Lipót alperes ellen 21 frt — követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt 610 frt 10 kr. becsült ingóságokra, a fentidézett járásbírósági V. I. 264/2 számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak felülfoglaltatók követelése erejéig is, a mennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán Osillagváros bányasor 10/11 sz. házban leendő megtartására határidőül 1898. évi október hó 31-ik napján délután 2 órája tüzetik ki, mikor a bíróság lefoglalt butorok, fehérnemű és divatárak egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni. Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítettetéséhez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírott kiküldöttél vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak. A törvényes határidő hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Nagyvárad, 1898. évi október hó 13-ik napján.

Batig Ferencz,
kir. bír. végrehajtó.

HIRDETMEYNY.

Ezennel közhírré tétetik, hogy mintán a Magyar Királyi Pénzügyminiszterium ellenőrző közegei a magy. kir. szab. Osztálysorsjáték III. Sorsjáték I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a fölarusítóknak elárusítás végett kiadattak. — A Magyar Kir. Pénzügyminiszterium által jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

**A Magyar Királyi Szabadalmazott Osztálysorsjáték Sorsolási Terve.
Harmadik Sorsjáték.**

100.000 sorsjegy 50.000 nyeremény.

ELSŐ OSZTÁLY. Betét 12 korona. Huzás: 1898 nov. 17. és 18-án.		MÁSODIK OSZTÁLY. Betét 20 korona. Huzás: 1898 decz. 14. és 15.		HARMADIK OSZTÁLY. Betét 32 korona. Huzás: 1899. jan. 10., 11. és 12.		HATODIK OSZTÁLY. Betét 24 korona. Huzás: 1899. márcz. 15-től ápr. 12-ig.																																														
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben KORONA 1,000,000 (Egy millió) <table border="1"> <tr><td>1 jutalom korona</td><td>60000</td><td>60000</td></tr> <tr><td>1 nyeremény</td><td>40000</td><td>40000</td></tr> <tr><td>1 á</td><td>20000</td><td>20000</td></tr> <tr><td>1 á</td><td>10000</td><td>10000</td></tr> <tr><td>1 á</td><td>6000</td><td>6000</td></tr> <tr><td>1 á</td><td>4000</td><td>4000</td></tr> <tr><td>2 á</td><td>3000</td><td>6000</td></tr> <tr><td>3 á</td><td>2000</td><td>6000</td></tr> <tr><td>20 á</td><td>1000</td><td>20000</td></tr> <tr><td>50 á</td><td>500</td><td>25000</td></tr> <tr><td>400 á</td><td>200</td><td>80000</td></tr> <tr><td>720 á</td><td>100</td><td>72000</td></tr> <tr><td>1000 á</td><td>50</td><td>50000</td></tr> <tr><td>2780 á</td><td>20</td><td>556000</td></tr> <tr><td>3000 nyeremény és jutalom kor.</td><td></td><td>955000</td></tr> </table>		1 jutalom korona	60000	60000	1 nyeremény	40000	40000	1 á	20000	20000	1 á	10000	10000	1 á	6000	6000	1 á	4000	4000	2 á	3000	6000	3 á	2000	6000	20 á	1000	20000	50 á	500	25000	400 á	200	80000	720 á	100	72000	1000 á	50	50000	2780 á	20	556000	3000 nyeremény és jutalom kor.		955000
1 jutalom korona	60000	60000																																																		
1 nyeremény	40000	40000																																																		
1 á	20000	20000																																																		
1 á	10000	10000																																																		
1 á	6000	6000																																																		
1 á	4000	4000																																																		
2 á	3000	6000																																																		
3 á	2000	6000																																																		
20 á	1000	20000																																																		
50 á	500	25000																																																		
400 á	200	80000																																																		
720 á	100	72000																																																		
1000 á	50	50000																																																		
2780 á	20	556000																																																		
3000 nyeremény és jutalom kor.		955000																																																		
1 á	60000	1 á	70000	1 á	80000																																															
1 á	20000	1 á	25000	1 á	30000																																															
1 á	10000	1 á	10000	1 á	20000																																															
1 á	5000	1 á	5000	1 á	15000																																															
3 á	2000 6000	3 á	3000 9000	3 á	10000 30000																																															
5 á	1000 5000	5 á	2000 10000	5 á	5000 25000																																															
8 á	500 4000	8 á	1000 8000	8 á	2000 16000																																															
30 á	300 9000	20 á	500 10000	10 á	1000 10000																																															
50 á	100 5000	60 á	300 18000	70 á	500 35000																																															
2900 á	40 116000	3900 á	80 312000	4900 á	130 637000																																															
3000 nyer. K.	240000	4000 nyer. K.	477000	5000 nyer. K.	898000																																															
NEGYEDIK OSZTÁLY. Betét 40 korona. Huzás: 1899 jan. 31. és febr. 1.		ÖTÖDIK OSZTÁLY. Betét 32 korona. Huzás: 1899. febr. 22. és 23.		Ezen 480 nyeremény közül utólagosa kihuzott kapja a jutalomdíjat.																																																
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona																																																	
1 á	90000	1 á	100000																																																	
1 á	30000	1 á	30000																																																	
1 á	20000	1 á	20000																																																	
1 á	15000	1 á	15000																																																	
3 á	10000 30000	3 á	10000 30000																																																	
5 á	5000 25000	5 á	5000 25000																																																	
8 á	2000 16000	8 á	2000 16000																																																	
10 á	1000 10000	10 á	1000 10000																																																	
70 á	500 35000	70 á	500 35000																																																	
3900 á	400 663000	3900 á	200 780000																																																	
4000 nyer. K.	934000	4000 nyer. K.	1061000																																																	

Az I. osztály huzása 1898. november 17. és 18-án lesz. A huzások a Magyar királyi ellenőrző hatóság és kir. közjegyző jelenlétében nyilvánosan történnek a Vigadó termeiben. Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi elárusítóinál kaphatók.
Budapest, 1898. október hó 23-án.

**Magy. Kir. Szabad. Osztálysorsjáték Igazgatósága.
Lónyay. Hazay.**

STEIN S. keztyü és mieder üzlete Nagyváradon.

Van szerencsém a m. t. közönség becses tudomására hozni, hogy **Nagyváradon, Fő-utca, Bazar épületben** levő keztyü üzlettemhez

válfüző (mieder) termet

rendeztem be.

A füzők nőm, szül. Pollák Hermina felügyelete alatt fognak készülni, kinek Budapesten, a Bécsi-utcában 6 éven át elsőrendű füzőterme volt, hol is alkalma lévén oly bő tapasztalatokat szerezni, hogy a legfinomabb izlésnek megfelelő és bármely formájú füzőt a legpontosabban képes elkészíteni.

A t. hölgyközönség legjobban tudja, mily előnyöket biztosít egy **egészségi szempontból** mint a ruha készítésénél egy pontosan a test kívánsága szerint készített füző, miért is azon szíves kéressel fordulok a m. t. hölgyközönséghez, hogy szerencsétlenségem b. megrendelésükkel és vagyok magamat szíves jóindulatába ajánljva

teljes tisztelettel

STEIN S.

Külön próbaterem!

A leghatásosabb **HÁZISZER**, mely az emésztést szabályozza, rendes vérkeringést eredményez, a vérnek beteges alkatrészeit eltávolítja (az egészség fentartásának első feltétele) úgy leggyorsabban eltávolít minden gyomorbetegséget u. m.: **étvágytalanság, savanyu felbőgés, felfúvódás, hányás, has és gyomorfájás, gyomorgörcs, gyomortulterhelés, elnyálkásodás, aranyér, nőibajok** s bélbajokat

Dr. Rosa életbalsama

— Fragner B. gyógytárából, Prága 203—III. —

E szer felrisszítja, gyorsítja az emésztés tevékenységét, egészséges tisztát ad s mint ilyen biztos elterjedt s elismert népszerű háziszser.
Egy üveg 50 kr. Dupla adag 1 frt. Postával 20 krral több.

ÓVÁSI! Csak az eredeti FRAGNER B. prágai készítményeket kérjük s jól vigyázzunk a csomagolásra, melyeken a jobbról s balról lerajzolt védjegyeket megfigyeljük. Mert csakis az a valódi *Rosa-féle balsam* a melyen a gömbölyű védjegy s az a valódi *prágai háziszser*, a melyen a háromszögletű védjegy feltalálható.
A ki engem bármiféle hamisításra rávezet, díjazásban részesül.

Sok ezer köszönőlevél meglekintethető.

Raktár Budapesten: Török J., Egger A. gyógyszerészeknél; Thallmajer és Seitz, Kochmeister utódnál és Hering Sándornál Nagyváradon.

A készítő **FRAGNER B.** gyógyszer-tárában a „Fekete Sasok” Prága, Ecese der Ppornergasse Nr. 103.

Minden megrendelés postafordulattal megküldetik.

Mindennemű gyuladás seb és daganat ellen több ezer köszönőirat által biztos hatásnak elismert szer: Biztos sikerrel alkalmazható gyuladásoknál, tejrekedésnél és emlőkeményedésnél a gyermekválasztásnál; kelevényeknél, vérdaganatnál, genyedésnél, pokolvárnál, körömdaganatnál, kézen vagy lábon előforduló körömméreg ellen, keményedéseknél, daganatoknál, mirigydaganatoknál, elzsírosodásnál stb. Minden gyuladás, daganat keményedés a legelővidebb idő alatt meggyógyíttatik; ha azonban genyedés áll be, akkor a daganat legelővidebb idő alatt fájdalom nélkül kiszivatik és meggyógyíttatik.

PRÁGAI HÁZIKENŐCS

A gyógyulás fájdalommentes s a kenőcs hűsítő hatással van
Egy adag 25 kr és 35 kr. Postával 6 krral több.

136 25—50

Ninos többé lábfejás

sem tyukszem, sem izzadás láb, sem bőrkeményedés, sem láb daganat, sem fagyos láb, sem lábégés. Rövid idejű viselés után megkönnyebül a járása annak, ki cipőjét **dr. Hőgyes-féle az egész világon szabadalmazott Asbest talpbéléssel látja el.** Párja egyszerű 60 kr. kettős vastagságú 1 frt 20 kr. Az Asbest talpbélét kitűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22500 pár szállított. Szétküldés csakis utánvétellel, vagy a pénz előlege beküldése és külön 10 kr. frankó. Felvilágosítások és prospektusok, köszönőnyilvánítások ingyen. Viszonteladóknek megfelelő árengedmény.

Általános Asbestárugyár betét-társaság. Budapest, VI., Sziv-u. 18.
Egyedüli elárúsító raktár Nagyváradon: Eigner Ede.

JANKY ANTAL utóda KISS KÁROLY

Nagyváradon, Szent László-tér.

Ajánlja: fűszer, bor, csemege, ásványviz, petroleum, lámpa és kosár áru kereskedést.

S a beállott idény alkalmából következő főbb cikkekre hívja fel a tisztelt közönség becses figyelmét: Mindenféle páczolt, füstölt, olajos és sós halak, halikra. Bozeni conservek és befőztek; külföldi és hazai sajtok, prágai és kassai sódar főzve és nyers füstölt állapotban, vegyes főlvágottak és Október 15-től kezdve naponta friss paprikás és tormás szepességi kolbászkák. Főzelékekből borsó- sárga és zöld szemes, lencse zsuzsukmentes; szárított zöldségek, különösen zöldpaszuly, cukorborsó és Julien. A legkedveltebb minőségű rumok, chinai és orosz theák, magyar és angol Theasütemények, magyar és francia pezsgők és Cognacok, kül- és belföldi borok, likörök és égetett szeszes italok megbízható pontos kiszolgálás és jutányos árak mellett. Kítűnő asztali bor 1 liter 38 és 45 kr.

Lámpák

a világhírű Ditmár R. gyárából.

Ezen lámpákkal érhető el a legjobb világítás. Raktáron tartok mindennemű asztali-, irodai-, fali- és függő lámpákat, úgy csillárokat is nagy választékban mind gyári áron.

Lámpa alkatrészek

u. m. égők, betétek, lángoszlok, golyó és borítótartók, lámpacsövek, lámpagolyók és borítók különféle kivitelben. — Valódi Ditmár-féle lámpabelekek stb. stb. külön-külön is kaphatók e célra berendezett üzletemben.

Különös figyelmet érdemelnek és legalkalmasabb nagyobb termek és iskolahelyiségek kivilágításához a Ditmár-féle szabadalmazott

„ASTRAL” függőlámpák

58, 104, 130 normális gyertyafényű világítással s továbbá a kítűnő szerkezetű

„FAVORIT” irodai és asztali lámpák

21 és 35 gyertyaerősségű világítási fényvel. Üzletemben lámpák javítása, esetleg átalakítása is elvállaltatik.

PETROLEUM,

melyből mindig csak a megbízhatóbb I-ső minőségű gyártmányt tartom s a legmagasabb gyulékonyaság fokot, (tehát nem robbanó és füstölő) árusítom el. — Császárolaj, valódi brémai és tiszta lámpaalaj, Parafin Stearin és fagygyu-gyertyák minden minőségben.

A petroleumot — csakis a legjobbat — ólomzáros 5 literes kannákkal

előre történt megrendelésre

házhoz szállítva is

kihordatom, külön e célra berendezett kocsimmal.

Fás és utazó kosarak

minden nagyságban esinos kivitelben igen előnyös áron

Kiváló tisztelettel:

**Janky Antal utóda
Kiss Károly.**